Socialförsäkringsrapport 2018:8
Social Insurance Report

Vad händer efter avslutad sjukpenning?

Sysselsättning och försörjning för de som får avslag eller avslutar sjukpenning dag 180–365

ISSN 1654-8574

Försäkringskassan

Utgivare: Försäkringskassan
Analys och prognos

Upplysningar: Malin Junestav
010-116 94 16
malin.junestav@forsakringskassan.se

Caroline Cederström
010-116 91 17
caroline.cederstrom@forsakringskassan.se

Webbplats: www.forsakringskassan.se

Förord

Försäkringskassan har sedan 2014 förstärkt handläggningen för att göra bedömningar av arbetsförmågan vid tidsgränsen 180 dagar i rehabiliteringskedjan. Syftet med detta har varit att undvika att människor hamnar i mycket långa sjukskrivningar. Statistik över utvecklingen av utflödet från sjukskrivning visar entydigt på att utflödet från sjukskrivning vid rehabiliteringskedjans tidsgränser (dag 90 och 180) har ökat sedan 2015, men också att de mycket långa sjukskrivningarna (över två år) fortfarande ökar. Vi vet också att risken att bli kvar i en lång sjukskrivning ökar för dem som blir kvar efter 180 och 365 dagar. Det vi har vetat mindre om är vart de individer som får avslag på sjukpenning eller avslutar sjukskrivningen utan att ha fått ett avslag vid dag 180 tar vägen och hur deras sysselsättnings- och försörjningssituation ser ut på kortare och längre sikt.

Syftet med denna rapport är därför att beskriva vad som händer med dem som får avslag på fortsatt sjukpenning dag 180–365 i rehabiliteringskedjan med avseende på deras sysselsättning och försörjning. Rapporten svarar också på frågan vad som kännetecknar de individer som återgår i sjukskrivning ett till tre år efter avslag. Rapportens resultat bör kunna utgöra ett underlag på en övergripande nivå i diskussionen om ekonomisk utsatthet och möjligheter till förbättrat stöd efter avslag på sjukpenning. Studien är en komplettering och uppföljning av Försäkringskassans svar regeringsuppdrag *Ökad kunskap för bättre stöd tillbaka från sjukskrivning – Försörjningskälla och sysselsättning efter avslag på fortsatt sjukpenning mellan dag 180 och 280 i rehabiliteringskedjan* (S2017/01559/SF).

Författarna vill tacka Pererik Bengtsson och Anja Folkesson på avdelningen för analys och prognos, Försäkringskassan, för värdefulla kommentarer och bearbetning av statistik samt Erik Grönqvist, docent och verksam vid IFAU som har varit extern granskare av denna rapport.

Innehåll

Sammanfattning 5

1 Inledning, syfte och frågeställningar 8

Uppdraget 8

Syfte och frågeställningar 9

2 Material och metod 11

Datakällor och population 11

3 Bakgrund och kunskapsläge om vad som händer efter avslag vid tidsgränserna i rehabiliteringskedjan 14

Utveckling av sjukpenningtalet och avslag vid rehabiliteringskedjans tidsgränser 14

Återgång i arbete efter avslutat sjukfall vid dag 180 16

4 Utflödet från sjukskrivning efter dag 180 17

Utflödet från sjukskrivning vid dag 180 och försörjningskälla på ett till tre års sikt 17

De flesta har sin huvudsakliga försörjning från arbete 21

I omställning eller studerande 26

5 Försörjning via transfereringar 29

Försörjning från socialförsäkringen 29

Varaktigt utanför arbetsmarknaden 30

Utanför arbetsmarknaden och transfereringssystemen 33

6 Byte av bransch och arbetsgivare 34

Inkomstutveckling efter avslag och avslutad sjukskrivning 36

7 Ny sjukskrivning inom ett till tre år 39

8 Diskussion och slutsatser 45

Referenser 49

Tabellbilaga 50

Sammanfattning

Rehabiliteringskedjan, som infördes 2008, innebar att bedömningsgrunden för arbetsförmågans nedsättning vid fasta tidpunkter förändrades. Vid tidsgränsen 180 dagar ska arbetsförmågans nedsättning prövas i relation till ett på arbetsmarknaden normalt förekommande arbete. Syftet med detta har varit att undvika att människor hamnar i mycket långa sjukskrivningar. Försäkringskassan har sedan 2014 förstärkt handläggningen för att göra dessa bedömningar i tid. Detta har lett till att utflödet från sjukskrivning vid rehabiliteringskedjans tidsgränser (dag 90 och 180) har ökat sedan 2015. Vi vet att risken att bli kvar i en lång sjukskrivning ökar för dem som blir kvar efter dag 180 och 365 men vi vet mindre om vad som händer med dem som avslutar sin sjukskrivning vid tidsgränsen 180 dagar.

I denna rapport beskrivs därför utflödet från sjukskrivning till arbete, byte av arbete samt till andra ersättningar och bidrag efter avslag och annat avslut vid rehabiliteringskedjans tidsgräns 180 dagar[1]. Vi har med hjälp av registerdata följt grupper och individer över tid, ett till tre år efter avslag eller avslutad sjukskrivning. Gruppen som avslutade sin sjukskrivning under 2015 kan vi följa upp aktuell inkomst och sysselsättning via register ett år framåt i tid. Uppgifter från inkomståret 2016 är de mest aktuella som finns tillgängliga i dagsläget.

De flesta återgår till arbete efter avslutad sjukpenning dag 180–365

År 2015 avslutades knappt 41 000 sjukfall vid dag 180, varav knappt 5 300 var avslag. Av de som fick avslag på sjukpenningen var 70 procent, vilket motsvarar drygt 3 500 personer, tillbaka i arbete inom ett år. I gruppen som avslutade sin sjukskrivning utan att ha fått ett avslag var 85 procent, i reella tal nästan 30 000 personer, åter i arbete under det första året efter avslutet. Det var en högre andel, och därmed fler personer, som återgick i arbete efter avslutad sjukpenning år 2015 jämfört med tidigare år.

Gruppen som fått avslag återfinns i högre utsträckning i s.k. omställning, dvs. var inskrivna på Arbetsförmedlingen. De som fått avslag återgick i lägre utsträckning till arbete på både kortare och längre sikt, vilket gäller för samtliga av de undersökta åren, där vi kan följa gruppen ett till tre år efter avslutat sjukfall (2011–2013)[2]. Andelen som var inskrivna på Arbetsförmedlingen sjunker över tid (ett år efter till tre år efter avslutat sjukfall)

[1] För utflödet vid andra tidpunkter i rehabiliteringskedjan hänvisar vi till Uppföljning av sjukfrånvarons utveckling 2018, som är Försäkringskassans årligen återkommande svar på regeringsuppdrag, dnr 002671-2018.

[2] Populationen består av alla som fick avslag eller avslutade sin sjukskrivning utan att ha fått ett avslag vid dag 180 i rehabiliteringskedjan år 2011, 2012, 2013, 2014 och 2015 (årskohorter).

bland dem som fått avslag, medan tendensen är omvänd för dem som avslutat sjukskrivningen utan att ha fått ett avslag[3].

Mer än en fjärdedel byter arbetsplats efter avslag på sjukpenning

Ett syfte med prövningen av arbetsförmågan mot arbetsmarknaden vid rehabiliteringskedjans dag 180 är att de som inte klarar av arbetet de hade vid sjukfallets start ska byta arbete eller gå in i s.k. omställning hos Arbetsförmedlingen. Syftet med detta är att ta tillvara den arbetsförmåga som finns hos individen.

Bland dem som fick avslag på sjukpenning mellan dag 180 och 365 var det drygt en femtedel, vilket motsvarar drygt 3 400 individer, som hade bytt både arbetsgivare och bransch inom ett år och nästan en tredjedel efter två år. Bland dem som varit inskrivna på Arbetsförmedlingen var det en högre andel som hade bytt arbetsgivare och bransch jämfört med dem som inte hade varit inskrivna. Detta gäller både för dem som fått avslag och dem som avslutat sjukskrivning utan att ha fått ett avslag.

Knappt 300 personer hamnade utanför arbetsmarknaden och socialförsäkringen under första året efter avslutat sjukfall 2015

Sammanlagt 295 personer, vilket motsvarar 0,7 procent av alla som avslutade sin sjukskrivning vid dag 180 år 2015, hamnade utanför både arbetsmarknaden och socialförsäkringen året efter. Andelen var något högre (1,3 procent) i gruppen som fick avslag, vilket i reella tal motsvarar drygt 70 personer. Andelen som hamnade utanför har sjunkit något över tid mellan de studerade åren.

I den äldsta gruppen (61–64 år) hamnade en större andel utanför arbetsmarknaden och socialförsäkringen efter avslag på sjukpenning, jämfört med de yngre åldersgrupperna. Detta kan i stor utsträckning förklaras med att de har möjlighet att ta ut pension. Mellan år 2014 och 2015 minskade dock andelen som tog ut pension efter avslag på sjukpenning markant, från 40 till 20 procent, samtidigt som andelen i denna åldersgrupp i högre utsträckning återgick i arbete efter avslag. År 2015 var det 122 personer som tog ut tidig pension (före 65 års ålder) efter avslag.

Inkomsterna minskar på några års sikt för låginkomsttagare

För gruppen som fått avslag minskar den totala årsinkomsten med drygt 10 procent på ett till två års sikt i den lägsta inkomstkvartilen och inkomsten från förvärvsarbete sjönk dramatiskt. För gruppen som befann sig i den understa inkomstkvartilen betyder det att den totala års inkomsten efter ett avslag sjönk från cirka 200 000 kronor före sjukfallet till cirka 175 000 kronor två år efter avslaget, medan inkomsten från arbete sjönk från cirka 150 000 till cirka 25 000 kronor. Transfererings- och bidragssystemen kompenserar delvis för de radikalt sjunkande arbetsinkomsterna i denna grupp.

---

[3] Tidigare: indragen sjukpenning.

Även medianinkomsten sjönk över tid för de som fått avslag, medan inkomsterna för gruppen som avslutat sjukskrivningen utan att ha fått ett avslag var tillbaka på samma nivå som innan sjukfallets start två år efter avslutat sjukfall.

Låg inkomst, sjukskrivningshistorik och bransch påverkar risk för ny sjukskrivning inom ett till tre år

Den största relativa risken för att komma i en ny sjukskrivning inom ett år efter avslutat sjukfall löper de som hade haft sjukpenning någon gång under de 24 månader som föregick det aktuella sjukfallet. Den risken är drygt 130 procent högre än för dem som inte hade ett tidigare sjukfall under den perioden.

Arbetande inom vård- och omsorgsbranscher löper högre risk än arbetande i nästan samtliga andra branscher att återgå i ny sjukskrivning. Jämfört med arbetande i t ex tillverkningsbranschen löper arbetande inom vård och omsorg 10 till 15 procents större risk att hamna i ny sjukskrivning inom ett år efter avslutat sjukfall. Kvinnor är starkt överrepresenterade inom vård- och omsorgsbranschen och har högre risk än män att hamna i ny sjukskrivning ett till tre år efter avslutat sjukfall.

De som har en sjukpenninggrundande inkomst som understiger 240 000 kronor löper högre risk (cirka 35 procent) än de med inkomster som överstiger 348 000 kronor, och detta gäller även de med inkomster däremellan. Även de som har en årsinkomst mellan 294 000 och 348 000 kronor löper en högre risk (20 till 25 procent) för återgång i sjukskrivning jämfört med dem som har inkomst över ”taket”[4]. Denna förhöjda risk för ny sjukskrivning gäller både ett, två och tre år efter avslutat sjukfall. Mönstret är detsamma vad gäller utbildning: ju lägre utbildning, desto högre risk för ny sjukskrivning.

[4] Inkomst överstigande 7,5 prisbasbelopp, vilket motsvarade en årsinkomst på 336 000 kronor år 2017.

1 Inledning, syfte och frågeställningar

Försäkringskassan har sedan 2014 förstärkt handläggningen för att göra bedömningar av arbetsförmågan vid tidsgränsen 180 dagar i rehabiliteringskedjan. Syftet med detta har varit att undvika att människor hamnar i mycket långa sjukskrivningar. Statistik över utvecklingen av utflödet från sjukskrivning visar entydigt på att utflödet från sjukskrivning vid rehabiliteringskedjans tidsgränser (dag 90 och 180) har ökat sedan 2015, men också att de mycket långa sjukskrivningarna (över två år) fortfarande ökar. Vi vet också att risken att bli kvar i en lång sjukskrivning ökar för dem som blir kvar efter 180 och 365 dagar. Det vi vet mindre om är vart de individer som får avslag på fortsatt sjukpenning eller avslutar sjukskrivningen utan att ha fått ett avslag vid dag 180 tar vägen och hur deras sysselsättnings- och försörjningssituation ser ut på kortare och längre sikt.

Uppdraget

För att så heltäckande som möjligt svara på frågeställningen om i vilken utsträckning de som fått avslag på fortsatt sjukpenning vid tidsgränsen 180 dagar i rehabiliteringskedjan är åter i arbete, omställning, har bytt bransch och arbetsgivare samt hur de försörjer sig har vi i denna studie använt registerdata. Med detta avser vi att ge en mer omfattande beskrivning än den som gavs i Försäkringskassan svar på regeringsuppdraget *Ökad kunskap för bättre stöd tillbaka från sjukskrivning. Försörjningskälla och sysselsättning efter avslag på fortsatt sjukpenning mellan dag 180 och 380 i rehabiliteringskedjan (S2017/01559/SF*). Då det var en så aktuell bild som möjligt som efterfrågades vid den tidpunkten samlades data in via en enkätundersökning som gjordes via telefon med ett slumpmässigt urval av dem som avslutat eller fått avslag på sjukpenning dag 180–380 i rehabiliteringskedjan[5].

Då svarsfrekvensen i enkätstudien var låg (34 procent), har vi genomfört en kompletterande studie för att kunna ge en mer komplett bild av vad som händer med de personer som får avslag eller avslutar sjukpenning vid dag 180. Registeransatsen möjliggör uppföljning av utfallen över längre tid och ger därför en mer korrekt bild än enkätstudiens tvärsnitt. Resultatet av studien presenteras i denna rapport. Analysen baseras på data hämtade från Försäkringskassans register, och alla personer som avslutat sjukfall mellan dag 180–365 åren 2011–2015 studeras. I analysen ingår även data från Pensionsmyndigheten och SCB.

[5] Det är inte är samma populationer som studeras i föreliggande rapport som i enkätstudien, som omfattade avslut januari 2017 för att få en så aktuell bild som möjligt. För dessa finns ännu inte registeruppgifter tillgängliga som möjliggör en studie av inkomstutvecklingen. Denna studie omfattar avslut som vi kan följa upp inkomstutvecklingen för.

Syfte och frågeställningar

Syftet med denna rapport är att bidra till ökad kunskap om vad som händer med individer som får avslag på sjukpenning vid rehabiliteringskedjans tidsgräns 180–365 dagar avseende sysselsättningsstatus och försörjningsmöjligheter. För att utforma bättre stöd tillbaka från sjukskrivning krävs ökad kunskap om förutsättningar för olika grupper samt vilka behov individer i olika skeden av livet kan tänkas ha.

Denna studie baseras på registerdata som omfattar hela grupper[6] av personer och flera bakgrundsvariabler, vilket ger möjlighet att undersöka försörjning och sysselsättning över längre tid. Vi beskriver i denna rapport utflödet från sjukskrivning fördelat på bakgrundsvariablerna ålder, kön, utbildningsnivå, inkomstnivå och om man är inrikes eller utrikes född. Vi analyserar även risken för att individen ska hamna i sjukskrivning på nytt inom ett till tre år utifrån faktorerna sjukskrivningshistorik, diagnosgrupp och bransch.

Med utgångspunkt i att rehabiliteringskedjans tidsgränser *i sig* påverkar återgång till arbete och förkortar sjukskrivningstiderna[7], syftar denna studie till att beskriva vad som kännetecknar dem som lyckas komma tillbaks till arbetslivet respektive de som inte gör det i samma omfattning, samt att ge en bild av hur individer och grupper flödar mellan arbete, omställning och transfereringssystem.

Vi studerar även vilka faktorer som kännetecknar dem som återgår i sjukskrivning inom ett till tre år efter avslag på fortsatt sjukpenning vid tidsgränsen 180 dagar. Enligt Försäkringskassans register återkommer en knapp tredjedel av dem som avslutat sin sjukskrivning mellan dag 180 till 365 i rehabiliteringskedjan i ny sjukskrivning inom ett år. Vi undersöker i denna studie vad som kännetecknar gruppen som återgår i sjukskrivning under det första samt de följande två åren. Studiens frågeställningar är:

i. Vilken försörjnings- och sysselsättningsstatus har individerna ett, två och tre år efter avslut?
ii. Hur stor andel av dem som avslutat sjukskrivning eller fått avslag byter arbetsgivare och/eller bransch efter avslutad sjukskrivning?
iii. Hur påverkas inkomst och försörjning över tid för dem som avslutat eller fått avslag på sjukpenning?
iv. Vilka faktorer påverkar risken att hamna i ny sjukskrivning inom tre år efter avslutat sjukfall (avslag respektive avslut)?

Definitioner

- Avslut och avslag: I rapporten används begreppet ”avslut” för att beteckna de individer som avslutat sin sjukskrivning utan att ha ansökt om fortsatt sjukpenning efter dag 180 i rehabiliteringskedjan (dessa benämns i Försäkringskassans register som ”arbetsföra”). Denna grupp

[6] Årskohorter.

[7] ISF Rapport 2010:1.

utgör en jämförelsegrupp och något att förhålla sig till visavi gruppen som fick avslag.

För dem som ansökt om fortsatt sjukpenning efter dag 180 men inte fått ansökan beviljad används begreppet ”avslag” (tidigare: indragen sjukpenning).

- När vi skriver om *status* eller *sysselsättningsstatus* avses det förhållande individen har till arbetsmarknaden (i arbete, varaktigt eller tillfälligt utanför arbetsmarknaden), men också var individens försörjning kommer ifrån (löneinkomst eller ersättningar från socialförsäkringen).
- Åter i arbete: för att en individ ska räknas in i gruppen som är åter i förvärvsarbete efter avslutad sjukpenning eller avslag är villkoret att minst halva årsinkomsten (PGI) kommer från lön. Detta innebär inte nödvändigtvis att personen inte under året har andra inkomster (t ex sjukpenning eller a-kassa). Detsamma gäller om individen befinner sig i någon av de andra försörjningskategorierna: minst hälften av inkomsten (PGI) kommer från sjukpenning eller a-kassa, för att personen ska hamna i den kategorin.
- Pensionsgrundande inkomst (PGI), är den registrerade årliga inkomst individen har, och som består av skattegrundande inkomster av arbete och transfereringar (se vidare om detta i kapitel 2).

Disposition

Rapporten har tre inledande avsnitt som omfattar bakgrund, frågeställningar, material och metod. Därpå följer fyra resultatavsnitt, där de första två i huvudsak består av beskrivande analys av gruppen som fått avslag eller avslutat sin sjukskrivning efter dag 180 under åren 2011, 2012, 2013 och 2015 (utflödet från sjukskrivning). Vi redovisar vad som händer under det första året respektive 2–3 år efter avslut eller avslag avseende försörjning och sysselsättning. I avsnitt 7 analyseras risken för ny sjukskrivning för olika grupper inom ett och mellan ett och två år efter avslut respektive avslag.

Rapporten avslutas med diskussion om resultaten och de slutsatser vi drar av analysen. I Tabellbilagan finns populationstabell, en tabell över andelar som återkommer i sjukskrivning och en tabell över risk (oddskvot) för ny sjukskrivning utifrån ett antal bakgrundsvariabler.

2 Material och metod

Datakällor och population

För att kartlägga och följa upp individer som har avslutat sjukpenning dag 180–365 i rehabiliteringskedjan har vi använt data från Försäkringskassans register, SCB och Pensionsmyndigheten (se Tabell 1).

Tabell 1 Variabler utifrån datakälla

Försäkringskassan	SCB	Pensions-myndigheten
Avslutsorsak	Utbildningsnivå	Uttag av pension
Kön	Bransch	
Ålder	Organisationsnummer	
Diagnos	Sysselsättningsstatus	
Sjukpenninggrundande inkomst (SGI)		
Pensionsgrundande inkomst (PGI)		
Utbetalning av sjukpenning		
Utbetalning av sjukersättning		
Inskriven på arbetsförmedlingen		
Utbetalning av studiestöd		
Utbetalning av föräldrapenning		
Utbetalning av garantiersättning		

Gruppen vi studerar har delats upp i fem separata grupper utefter vilket år sjukskrivningen avslutades 2011–2015 (årskohorter), och består av individer som är 20–64 år och som avslutat sjukpenning dag 180–365.[8] Vi använder oss av registerdata gällande sysselsättning och inkomstkälla fram till år 2015. Detta innebär att vi kan följa grupperna som avslutat eller fått avslag på sjukpenning åren 2011, 2012 och 2013 fullt ut, men avslutsåren därefter kan endast följas två respektive ett år efter avslut eller avslag (Tabell 2).

Tabell 2 Uppföljning av sysselsättningsstatus per avslutsår

Avslutsår	+1	+2	+3
2011	x	x	x
2012	x	x	x
2013	x	x	x
2014	x	x	Data saknas
2015	x	Data saknas	Data saknas

Not: Samtliga mellan 20 och 64 år som når 180 dagars sjukskrivning i årskohorterna (N=177469) Avslut (n=142802). Avslag (n=16921), övriga avslut (n=17746). Snittet per år som får avslag vid dag 180 är 3384 personer.

[8] Samtliga mellan 20 och 64 år som når 180 dagars sjukskrivning i årskohorterna (N=177469) Avslut (n=142802). Avslag (n=16921), övriga avslut (n=17746).

Gruppen i respektive avslutsår har följts upp gällande sysselsättning/status (förvärvsarbetande, i omställning eller i socialförsäkringen) upp till tre år efter avslutsår. Inkomst (från arbete, transfereringssystem och pension) följs upp två år efter avslutsår. Gruppen har även följts upp avseende i vilken utsträckning byte av arbetsgivare och bransch har skett på ett till tre års sikt. Vi undersöker dessutom bakgrundsvariabler (kön, utbildningsnivå, diagnosgrupp, yrke, sjukskrivningshistorik m m) hos de individer som återgår i sjukskrivning inom tre år.

Avslutad sjukpenning respektive avslag

Två typer av avslut ingår i analysen: sjukfall som avslutats på grund av att personen inte ansökt om fortsatt sjukpenning mellan dag 180 och 365 (registrerat som ”arbetsför” i Försäkringskassans register), respektive de som fått ett avslag i pågående sjukfall efter dag 180 (tidigare: indragen sjukpenning) från Försäkringskassan av anledningen ”ej nedsatt arbetsförmåga”. Ytterligare avslutsanledningar finns men har exkluderats ur denna analys[9]. En beskrivning av studiepopulationen finns i Tabellbilaga, Tabell 11.

Sysselsättnings- och försörjningsstatus efter avslutat sjukfall

Sysselsättningsstatus klassificeras enligt följande: om en persons huvudsakliga PGI kommer ifrån förvärvsarbete, blir status ”förvärvsarbetande”. Om den huvudsakliga inkomsten kommer ifrån transfereringar jämförs antal dagar med sjukpenning, antal dagar med sjukersättning, antal dagar med studiestöd från CSN, antal dagar inskriven på Arbetsförmedlingen, samt antal dagar med utbetald pension under året efter avslutat sjukfall.

Försörjningsstatus bestäms av antal dagar med en viss typ av ersättning respektive inkomst årsvis för varje person. Då flest antal dagar under året utgörs av dagar inskriven på AF eller med studiestöd från CSN blir status ”omställning”. Om flest antal dagar under året utgörs av dagar med sjukpenning eller föräldrapenning blir status ”tillfälligt utanför arbetsmarknaden”; om flest antal dagar under året utgörs av dagar i sjukersättning eller pension blir status ”varaktigt utanför arbetsmarknaden”. Annars är status ”andra transfereringar”. Om PGI är noll är status ”utanför arbetsmarknaden och socialförsäkringen” (se Tabell 3).

[9] Övriga avslut: sjukskrivning har avslutats på grund av att personerna saknar försäkringsbar inkomst eller har gått över till annan förmån.

Tabell 3 Klassificering av sysselsättningsstatus

Högst andel av PGI	Flest antal dagar	Status
Förvärvsarbete		Förvärvsarbetande
Transferering	AF	Omställning
Transferering	CSN	Omställning
Transferering	Sjukpenning	Tillfälligt utanför arbetsmarknaden
Transferering	Föräldrapenning	Tillfälligt utanför arbetsmarknaden
Transferering	Sjukersättning	Varaktigt utanför arbetsmarknaden
Transferering	Pension >=65 år	Varaktigt utanför arbetsmarknaden
Transferering	Pension <65 år	Varaktigt utanför arbetsmarknaden
Transferering		Andra ersättningssystem
Ingen PGI		Utanför social och arbetslöshetsförsäkring

Inkomstutveckling efter avslutat sjukfall

För att följa inkomstutvecklingen hos personer med avslutade sjukfall har vi använt pensionsgrundande inkomst (PGI), pension och garantiersättning. PGI inkluderar alla skattepliktiga inkomster från arbete, inklusive eget företag, och transfereringar. Inkomst beräknas genom att slå ihop PGI från arbete och transfereringar, pension och garantiersättning. Denna inkomst redogörs för två kalenderår innan året sjukfallet avslutades och två kalenderår efter det år då sjukfallet avslutades. Personer som uppnår ålder för ålderspension har tagits bort vid analyser där dessa inte är relevanta.[10]

Byte av arbetsgivare och bransch efter avslutat sjukfall

För att beskriva i vilken utsträckning omställning har ägt rum bland de som avslutat sjukskrivningen vid dag 180, utgick vi ifrån registrerad sysselsättning ett och två år efter avslutad sjukpenning utifrån bransch- och organisationsnummer året innan sjukskrivningen samt ett och två år efter sjukskrivning. Byte av organisation och bransch inom två år efter året sjukfallet avslutades har sedan delats in efter avslutsår, avslutsorsak, kön, och huruvida de varit inskrivna på Arbetsförmedlingen.

Ny sjukskrivning efter avslutat sjukfall

För att beskriva vad som kännetecknar de individer som är i ny sjukskrivning under det första året och efter två och tre år efter avslutad sjukpenning (dag 180–365), redovisar vi andelar utifrån bakgrundsvariablerna kön, SGI, ålder, regiontyp, bransch, diagnos, utbildningsnivå samt inrikes respektive utrikes födda. För att undersöka vilka bakgrundsfaktorer som påverkar risken för ny sjukskrivning inom ett och upp till tre år efter avslutad sjukskrivning har vi använt logistisk regressionsanalys. Vi har valt att beskriva risken som oddskvot (OR). Jämfört med relativ risk (RR) innebär OR-talet en större differens mellan grupperna som jämförs.

[10] Vid analyser av årskohorter över flera år har vi tagit bort individer som är över 63 år.

3 Bakgrund och kunskapsläge om vad som händer efter avslag vid tidsgränserna i rehabiliteringskedjan

I detta avsnitt presenterar vi i korthet resultat från andra studier om vad som händer med individer efter avslag eller avslutat sjukfall vid dag 180. Vi har valt att avgränsa oss endast till studier som berör frågan om vad som händer med de individer som avslutat eller fått avslag på fortsatt sjukpenning vid tidsgränsen 180 dagar i rehabiliteringskedjan.

Utveckling av sjukpenningtalet och avslag vid rehabiliteringskedjans tidsgränser

När rehabiliteringskedjan[11] infördes 2008, hade utvecklingen av sjukpenningtalet stadigt sjunkit under ett antal år (från drygt 18 dagar år 2002 till 6 dagar år 2009), för att sedan vända uppåt igen efter 2010. Sjukpenningtalets uppgång från 2010 drevs av flera faktorer. Under ett antal år gjordes färre prövningar av arbetsförmåga vid rehabiliteringskedjans tidsgränser, vilket bland annat syntes i statistik över gjorda bedömningar i tid liksom i andelen avslag.

Den bortre tidsgränsen (914 dagar) avskaffades 2016, vilket sammanföll med en ändrad styrning från regering och Försäkringskassans ledning mot ökad rättslig kvalitet i handläggningen. Detta innebar att fler bedömningar av den sjukskrivnes arbetsförmåga vid dag 180 gjordes än tidigare. Sedan 2016 har en ökad andel fått avslag på sjukpenning vid denna tidsgräns. Avslag på fortsatt sjukpenning dag 180–365 ökade från sju procent 2014 till 12–14 procent 2015 och 2016. Under samma period har gruppen som blivit kvar i långa sjukskrivningar (över två år) ökat.

I maj 2018 publicerade Inspektionen för socialförsäkringen (ISF) en rapport baserad på en registerstudie som visade att andelen personer som fick avslag på ansökan om fortsatt sjukpenning vid dag 180 har ökat väsentligt sedan 2014. Andelen personer som fick avslag på ansökan om sjukpenning efter

[11] Rehabiliteringskedjan innebär att bedömningsgrunden för arbetsförmågans nedsättning förändras vid fasta tidpunkter. För dag 1–90 bedöms arbetsförmågan mot den försäkrades vanliga arbete. Dag 91–180 omfattar även annat arbete hos arbetsgivaren. Efter dag 180 ska arbetsförmågans nedsättning sättas i relation till ett på arbetsmarknaden normalt förekommande arbete. Om det finns särskilda skäl eller anses oskäligt kan bedömningen skjutas upp. Efter dag 365 kan särskilda skäl inte längre tillämpas, men prövningen kan fortfarande skjutas upp om den anses oskälig. För arbetslösa görs bedömningen mot normalt förekommande arbete redan från dag 1 och för egenföretagare görs inte prövningen vid 90 dagar eftersom de inte har någon arbetsgivare.

dag 180 ökade mellan 2014 och 2017, då det var totalt 8,5 procent av de försäkrade som fick avslag i samband med prövningen vid dag 180 i rehabiliteringskedjan. En delförklaring till detta är att Försäkringskassan sedan 2014 gör betydligt fler prövningar av arbetsförmågan vid denna tidsgräns. I rapporten konstateras även att den totala andelen försäkrade som har fått avslag på ansökan om sjukpenning har ökat under denna period, från 1,2 procent år 2014 till 5,8 procent år 2017, men att denna ökning är inte är lika tydlig som ökningen av avslag vid dag 180.[12]

ISF:s registerstudie, liksom denna, tar sikte på att övergripande beskriva vad som kännetecknar gruppen försäkrade som fick avslag på fortsatt sjukpenning vid dag 180. De fann att det finns regionala skillnader vad gäller andel avslag, liksom skillnader mellan olika diagnoser samt mellan kön vad gäller andel avslag på fortsatt sjukpenning. ISF fann också skillnader i utbildningsnivå och mellan olika åldersgrupper, då det var en högre andel äldre (över 60 år) samt gruppen med låg utbildningsnivå som fick avslag. Det var också vanligare bland utrikes än bland inrikes födda att få avslag på fortsatt sjukpenning.[13]

Medan ISF:s rapport undersöker gruppen som fått avslag på sjukpenning vid dag 180 utifrån ett antal bakgrundsfaktorer, så följer vi i denna rapport upp vad som händer på sikt med de personer som fick avslag i årskohorterna 2011–2015. Vår bild av vad som kännetecknar de personer som får avslag avviker inte från ISF:s rapport, men vi har närmat oss frågan på ett annat vis. Vi har undersökt utflödet från sjukskrivning på ett till tre års sikt och hur detta fördelar sig mellan återgång i arbete, omställning, andra transfereringar, och ny sjukskrivning inom ett till tre år. Vi har även undersökt hur vanligt det är att individer byter bransch och arbetsgivare och hur inkomstutvecklingen ser ut efter avslag respektive avslutad sjukpenning under de två efterföljande åren. Dessa två perspektiv och sätt att beskriva utvecklingen kompletterar varandra.

I Riksrevisionens rapport *Är sjukskrivning bra för hälsan?* analyserades hur avslag av sjukpenning påverkar hälsa, sysselsättning och framtida användning av sjukförsäkringen. Urvalet bestod av individer som fått avslag under åren 2009–2012 (utifrån register), och som därefter ansökt om omprövning av ärendet. Studien omfattade drygt 5 000 sjukskrivna, varav en stor andel var långtidssjukskrivna, och vars ärenden enligt rapportförfattaren sannolikt var att betrakta som svårbedömda.[14]

Resultaten visade att nekad sjukpenning i ett pågående sjukfall kraftigt reducerade både den efterföljande sjukfrånvaron och sannolikheten att inom tre år hamna i försörjning via sjuk- och aktivitetsersättning. Effekten är tydligare för kvinnor än för män och återfinns både bland dem med bäst och med sämst hälsa. I rapporten konstateras också att nekandet av sjukpenning ökade individens arbetsinkomst på sikt, vilket beror på att löneinkomster via arbete i allmänhet innebär en högre inkomst än om försörjningen består av

[12] ISF Redovisar. Rapport 2018:12.

[13] ISF Redovisar. Rapport 2018:12.

[14] Riksrevisionens rapport 2016:31.

sjukpenning eller sjuk- och aktivitetsersättning. Undersökningen gav inget stöd till att avslag av sjukpenning skulle ha gett några effekter på hälsan.

Återgång i arbete efter avslutat sjukfall vid dag 180

Ett av huvudsyftena med rehabiliteringskedjans tidsgränser, framför allt vid dag 180, är att ta tillvara den arbetsförmåga som finns hos individen i förhållande till arbetsmarknaden. Det är det som avses med begreppet *omställning* och att denna ska göras innan förutsättningarna för detta går förlorad. Vi vet utifrån tidigare studier att majoriteten av dem som avslutar sin sjukskrivning, och även de som får avslag på fortsatt sjukpenning dag 180–365, återgår i arbete. De återgår dessutom i hög utsträckning till samma bransch och/eller arbetsgivare som de hade vid sjukfallets början.

I vår förra rapport[15], som baserades på svar från en telefonintervjuenkät med ett slumpmässigt urval av individer som avslutat sin sjukskrivning eller fått avslag på fortsatt sjukskrivning dag 180–380, visade resultaten att 53 procent av de som hade fått avslag var helt förvärvsarbetande fem månader senare. Motsvarande andel var 73 procent bland de som avslutat sjukfallet utan att ha fått ett avslag. Sju respektive sex procent uppgav att de både arbetade och hade försörjning från socialförsäkring. 13 procent uppgav att de var arbetssökande eller i en arbetsmarknadspolitisk åtgärd. Även tidigare studier med liknande frågor och upplägg har visat på liknande resultat[16].

Studiens resultat visade att det var relativt ovanligt att den försäkrade hade bytt arbetsgivare och bransch fem månader efter avslutat sjukfall. Knappt 90 procent av dem som fått avslag var kvar hos samma arbetsgivare som innan sjukfallet och 90 procent var kvar i samma bransch. Motsvarande andelar bland dem som avslutat sjukfallet utan att ha fått avslag på ansökan om fortsatt sjukpenning var 91 och 92 procent. Vi fann också att 20 procent, av dem som fått avslag på fortsatt sjukpenning vid dag 180 tillfälligt eller varaktigt hamnade utanför arbetsmarknaden, det vill säga varken var i arbete, studerande eller i omställning till nytt arbete.[17]

I denna rapport följer vi upp den bild som gavs i enkätstudien ovan genom att följa individer som avslutat sjukskrivning eller fått avslag (årsvis) 2011–2015. Data är hämtade från Försäkringskassans, SCB:s och Pensionsmyndighetens register. I denna studie undersöks vad som händer på lite längre sikt för dem som avslutade eller fick avslag på sjukpenning vid dag 180–365 under åren 2011–2015. Det är viktigt att notera att analysen baseras på hela årspopulationer, till skillnad från föregående studie (obundet statistiskt urval av individer som avslutat respektive fått avslag på sjukpenning under januari 2017).

---

[15] Svar på regeringsuppdrag Ökad kunskap för bättre stöd tillbaka från sjukskrivning S2014/01559/SF (Dnr 020333-2017).

[16] Försäkringskassan (2008); Försäkringskassan (2009).

[17] Cirka två tredjedelar av dem som hörde till denna kategori var över 60 år.

4 Utflödet från sjukskrivning efter dag 180

I detta och de följande tre kapitel redovisas resultaten av vår analys av utflödet från sjukskrivning under åren 2011–2015, på ett till tre års sikt. Syftet med dessa kapitel är att svara på frågan vilken försörjnings- och sysselsättningsstatus individerna har ett, två och tre år efter avslutad sjukpenning. Vi har delat upp beskrivningen av utflödet i följande kategorier: ”åter i arbete”, ”i omställning”, ”försörjning via transfereringar”, ”varaktigt utanför arbetsmarknaden” samt ”utanför arbetsmarknaden och socialförsäkringen” (kap 5).

Vi jämför genomgående gruppen som har fått avslag med dem som avslutat sjukskrivning utan att ha fått avslag. Vi har valt referensår 2015 för ett års uppföljning och referensår 2013 för uppföljning av individerna på ett till tre års sikt. Varje avsnitt där vi beskriver hur utflödet från sjukskrivning fördelar sig på olika försörjnings- och sysselsättningsstatus, börjar med gruppen med avslutsår 2015 som följs upp ett år, för att sedan beskriva gruppen med avslutsår 2013 som följs upp tre år framåt. På detta vis kan vi få en bild av vad som händer på längre sikt.

Utflödet från sjukskrivning vid dag 180 och försörjningskälla på ett till tre års sikt

Under de år vi studerat har andelen som fått avslag på sjukpenning vid dag 180 varierat mellan 8 och 12 procent.

Figur 1 **Andel som fick avslag på sjukpenning dag 180–365 under perioden 2011–2015**

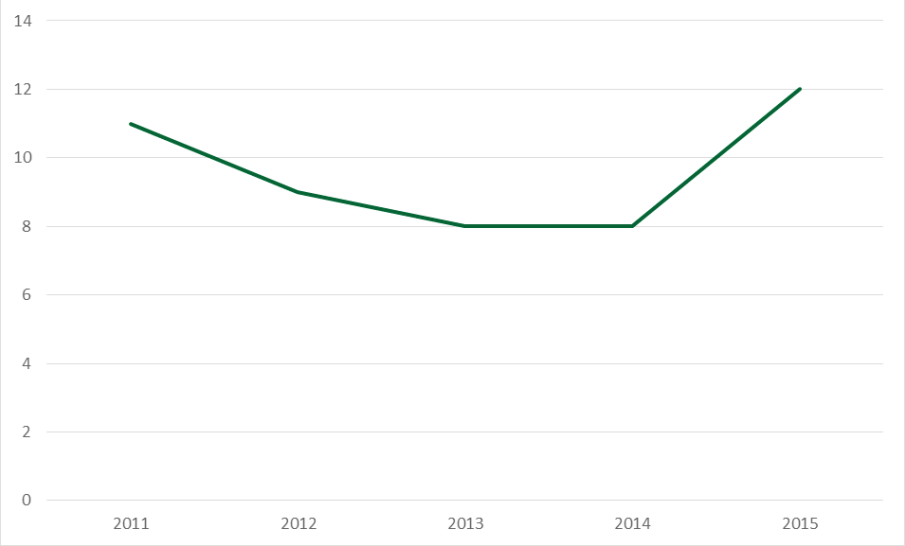

I reella tal har antalet[18] som flödat ut från sjukskrivning ökat för varje år från drygt 28 000 (2011) till drygt 44 000 personer (2015). Det finns inga betydande förändringar vad gäller gruppernas sammansättning avseende bakgrundvariabler (lön, ålder, utbildningsnivå, diagnosgrupp eller sjukdomshistorik).

Figur 2 **Antal avslut och avslag samt total som avslutade sjukpenning årsvis 2011–2015**

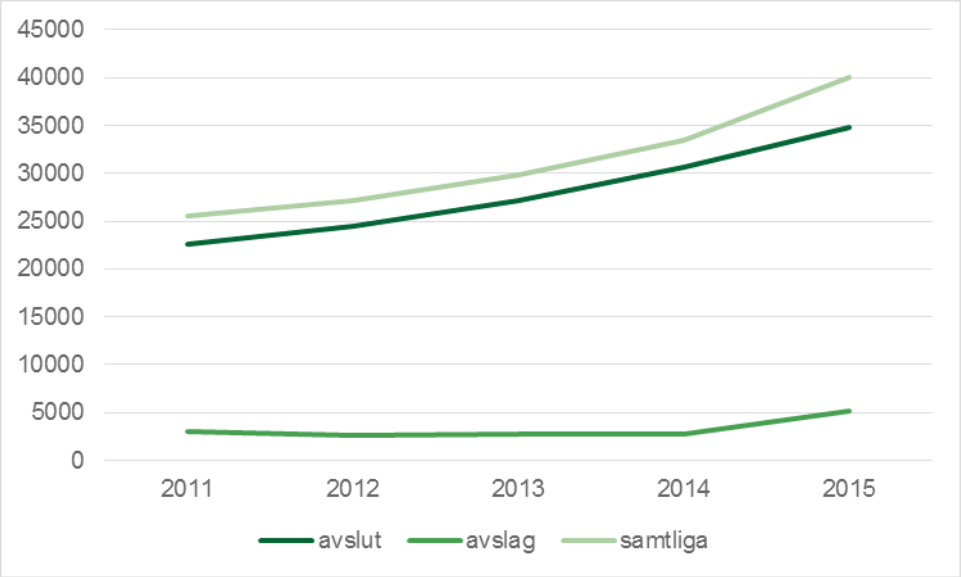

I den senaste gruppen med avslutsår 2015 som vi har kunnat följa ett år framåt, har nästan 70 procent av dem som fått avslag på sjukpenning sin huvudsakliga inkomst från arbete ett år senare. I samma grupp var 17 procent inskrivna på Arbetsförmedlingen och drygt 7 procent var sjukskrivna med sjukpenning någon period under det första året efter avslaget (Figur 3).

[18] I ålder 20–64.

Figur 3 **Status ett år efter avslutad sjukpenning uppdelat på avslut och avslag 2015 bland de som är 21–64 år (N=40908)**

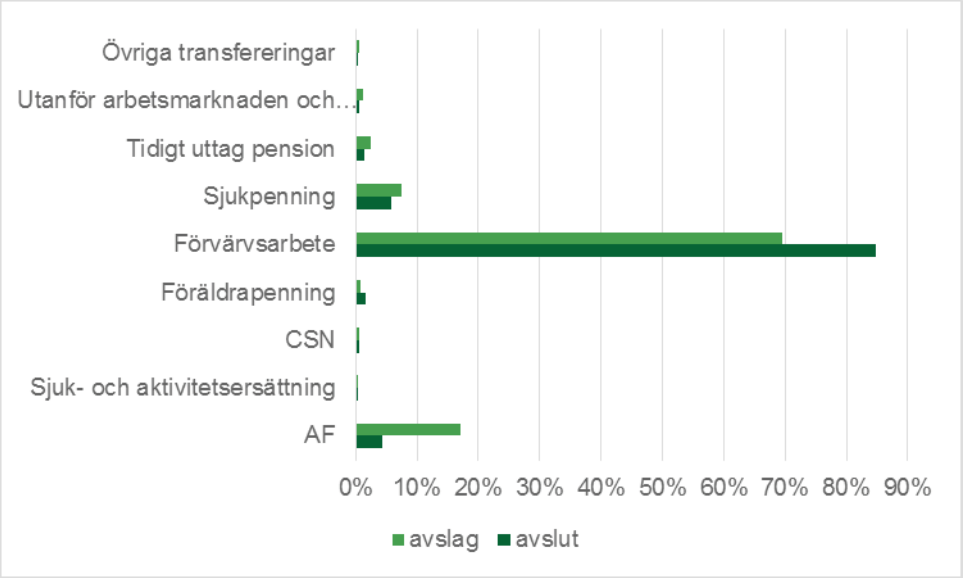

Not: de som har avslutsanleding registrerat som ”övrigt” är inte med i denna population.

Om man jämför utflödet från sjukskrivning i den gruppen med dem som avslutade sin sjukskrivning året innan, 2014, ett år efter avslag, så kan vi konstatera en större förändring på några punkter; att andelen som är åter i arbete ökar, medan andelen som går in i omställning (AF) respektive är i ny sjukskrivning minskar något. Skillnaderna är större mellan 2014 och 2015 än vad de har varit mellan något av de andra studerade åren. Även vad gäller andelen som tar ut pension före 65 års ålder minskar från cirka sex till drygt två procent. Andelen som är utanför sjuk- och arbetslöshetsförsäkringen ligger både 2015 och 2016 på 1,2 procent (Figur 4).

Figur 4 **Förändring mellan år 2015 och 2016 (2014 respektive 2015) ifråga om status inom det första året efter avslag på sjukpenning efter dag 180**

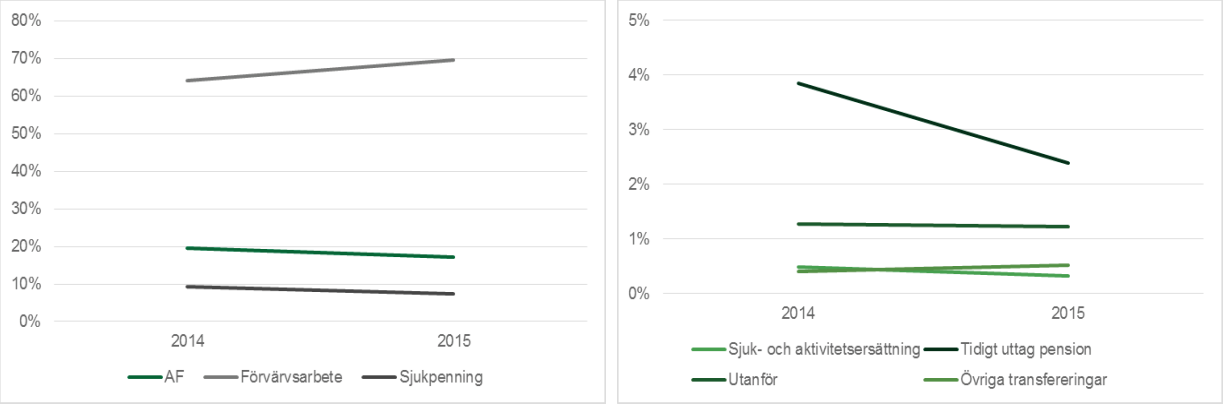

Not: i reella tal sker en ökning mellan årskohort 2014 (N=38244) och årskohort 2015 (N=44765).

Utflödet på 1–3 års sikt

För gruppen som fick avslag på fortsatt sjukpenning år 2013 minskade andelen som förvärvsarbetade marginellt över tid efter första året. Det-samma gäller andelen som var inskriven på Arbetsförmedlingen eller uppbar sjukpenning. Däremot ökade andelen som stod utanför arbetsmarknaden (gruppen utanför sjuk- och arbetslöshetsförsäkring) från drygt en till knappt två (1,9) procent (Figur 5).

I gruppen som avslutade sjukpenning utan att ha fått ett avslag finns samma tendenser med en sjunkande andel i arbete över tid och likaså en sjunkande andel som är sjukskrivna med sjukpenning. Däremot ökar andelen inskrivna på Arbetsförmedlingen något över tid till skillnad från avslagsgruppen (Figur 6). Andelen som stod utanför arbetsmarknaden (gruppen utanför sjuk- och arbetslöshetsförsäkring) ökade även i avslutsgruppen över tid, men på en lägre nivå än i avslagsgruppen till drygt en procent (1,1 %) tre år efter avslut.

Figur 5 **Försörjnings- och sysselsättningsstatus 1–3 år efter avslag för 2013 (N=34422)**

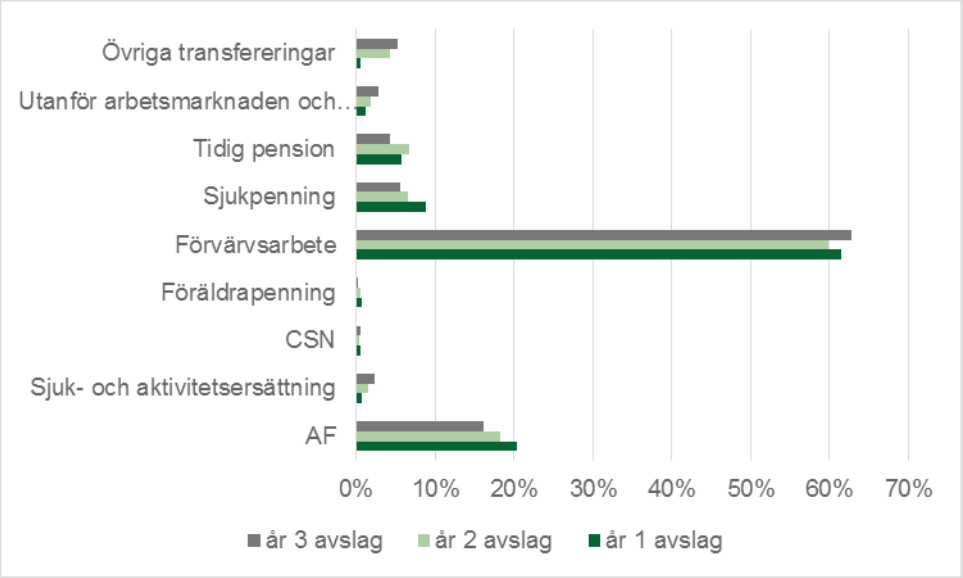

Figur 6 **Försörjnings- och sysselsättningsstatus 1–3 år efter avslutad sjukskrivning för 2013**

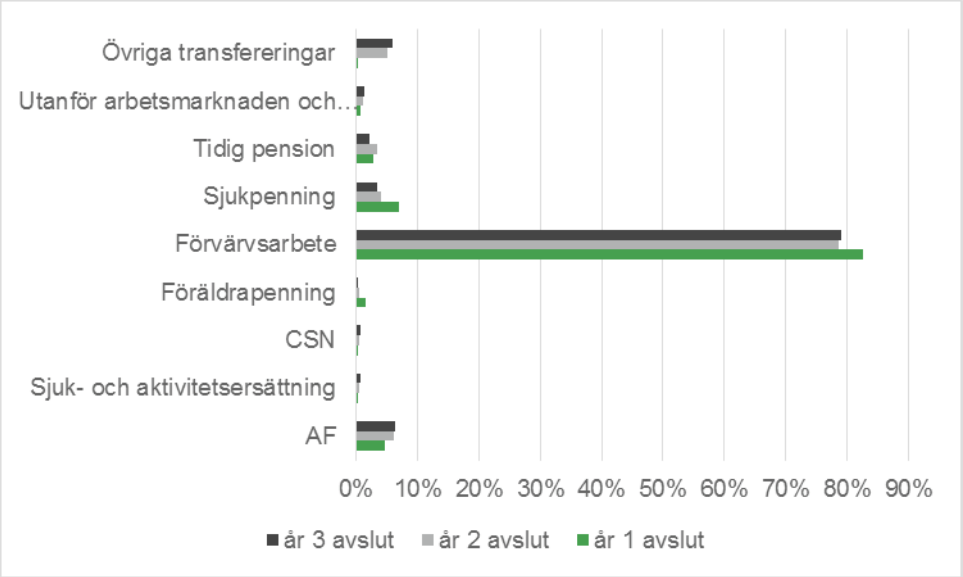

De flesta har sin huvudsakliga försörjning från arbete

I detta avsnitt redovisar vi hur stor andel av dem som fått avslag respektive avslutat sin sjukskrivning dag 181–365 som återgår i arbete och huvudsakligen har sin inkomst från arbete under det första året respektive efter två och tre år. Vi redovisar också detta efter kön, utbildningsnivå och efter om man är inrikes eller utrikes född.

Majoriteten av de som avslutade sjukskrivning vid dag 180 hade sin huvudsakliga inkomst från arbete inom ett år (Figur 7), och vi har definierat dessa som ”åter i arbete”, även om deras inkomster inte endast kommer från arbetsinkomst (de kan både ha haft inkomst av arbete kombinerat med inkomst från socialförsäkringar, a-kassa, studiestöd eller pension). Andelen som har sin huvudsakliga inkomst av arbete är lägre bland dem som får avslag på sjukpenning vid dag 180 (Figur 7).

Figur 7 **Andel (procent) som har sin huvudsakliga inkomst från arbete ett år efter avslutad sjukpenning respektive avslag**

Andelen som hade sin huvudsakliga inkomst från arbete under första året efter avslag eller avslutad sjukpenning är som synes stabil över tid. Det skedde en liten minskning mellan grupperna med olika avslutsår fram till det sista studerade året, 2015, då andelen i förvärvsarbete ökade från 62 till 70 procent bland dem som hade fått avslag. I samtliga grupper (år) är det en markant skillnad (cirka 20 procent) mellan dem som fått avslag och gruppen som avslutat sjukskrivning utan avslag. Denna skillnad minskade i gruppen med avslutsår 2015.

I reella tal är det fler kvinnor som män som når 180 dagar i sjukpenningen och det är ingen större skillnad i andel avslag mellan kvinnor och män, 14 procent av männen och 12 procent av kvinnorna fick avslag i årskohort 2015. Skillnader mellan kvinnor och män ifråga om andel förvärvsarbetande efter avslutad sjukpenning är för samtliga grupper (år) mycket små (Figur 8).

Figur 8 **Andel kvinnor respektive män som förvärvsarbetar under första året efter avslutad sjukpenning 2011, 2013 och 2015**

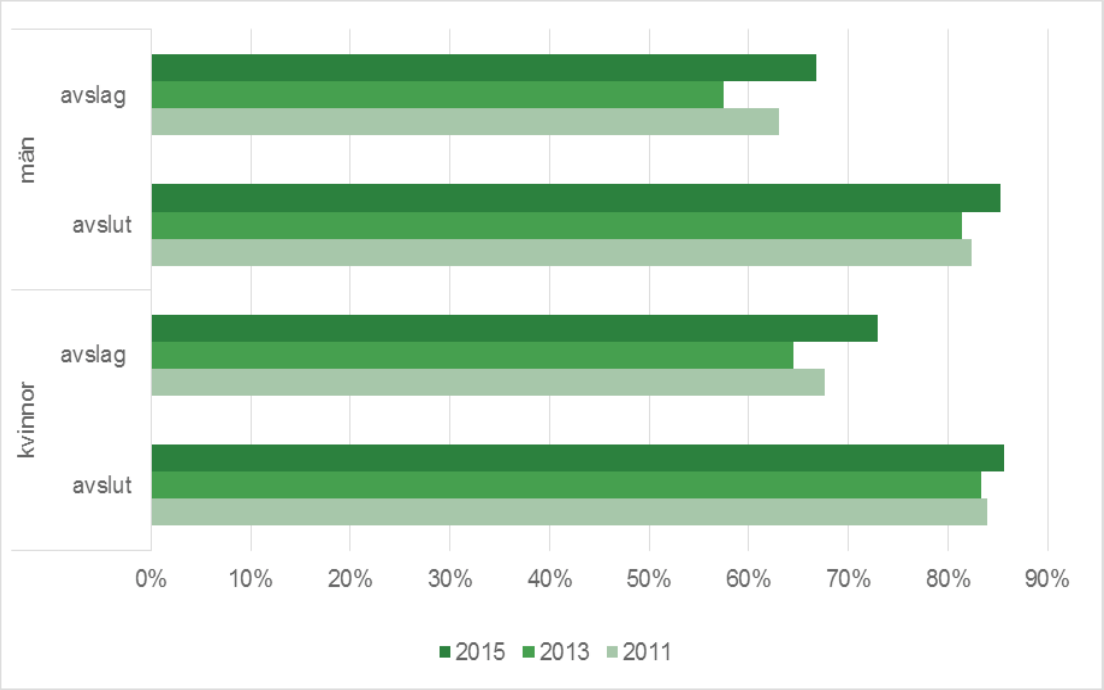

Utveckling över ett till tre år

När vi undersöker om det sker någon förändring av sysselsättningsstatus över tid i de grupper vi kan följa upp till tre år efter avslutad sjukskrivning, kan vi konstatera att det i samtliga grupper sker en minskning av andel förvärvsarbetande efter första året, utom vad gäller de som fick avslag på sjukpenning under 2013 – där ökade i stället andelen förvärvsarbetande två och tre år efter avslag (Figur 9).

Figur 9 **Förändring över tid för andel individer som har sin huvudsakliga inkomst från arbete 2011 (n=28990), 2012 (n=31048) och 2013 (n=34422) uppdelat på avslutad sjukpenning respektive avslag**

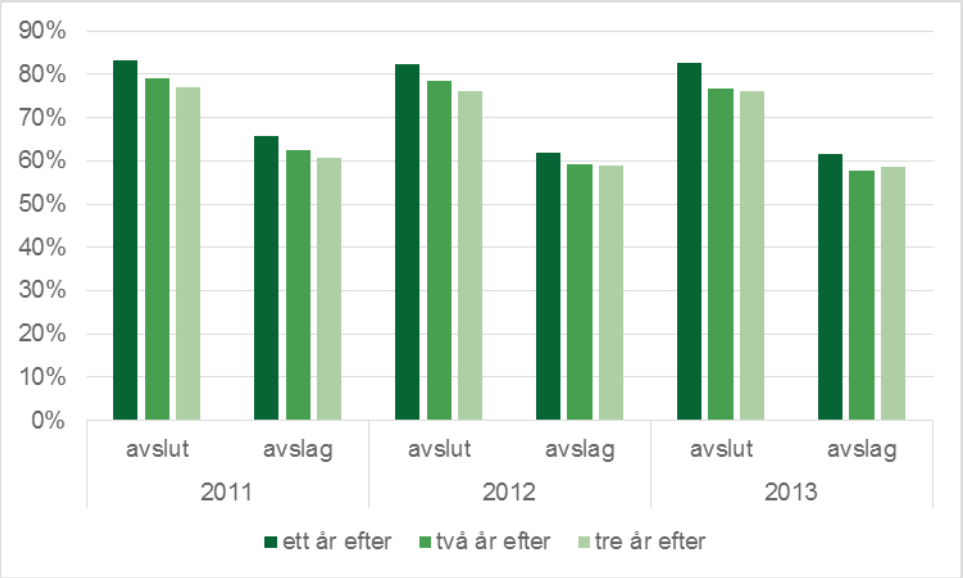

Not: i andelsberäkningen ha gruppen som registrerats som ”övrigt” tagits bort. Antal som registrerats som ”övrigt” är 2 800–3 800 personer per år.

Utbildningsnivå och inrikes eller utrikes född spelar roll för återgång i arbete

Personer med eftergymnasial utbildning är i högre grad åter i arbete ett år efter avslag respektive avslut, jämfört med personer med gymnasial och förgymnasial utbildning. Det skiljer sig mer mellan gruppen med gymnasial respektive förgymnasial utbildning, där de med lägst utbildningsnivå i lägre grad är åter i arbete ett år efter avslut respektive avslag (Figur 8).

Figur 10 **Andel (procent) som har sin huvudsakliga inkomst från arbete ett år efter avslutad sjukskrivning efter utbildningsnivå och avslutsorsak 2015**

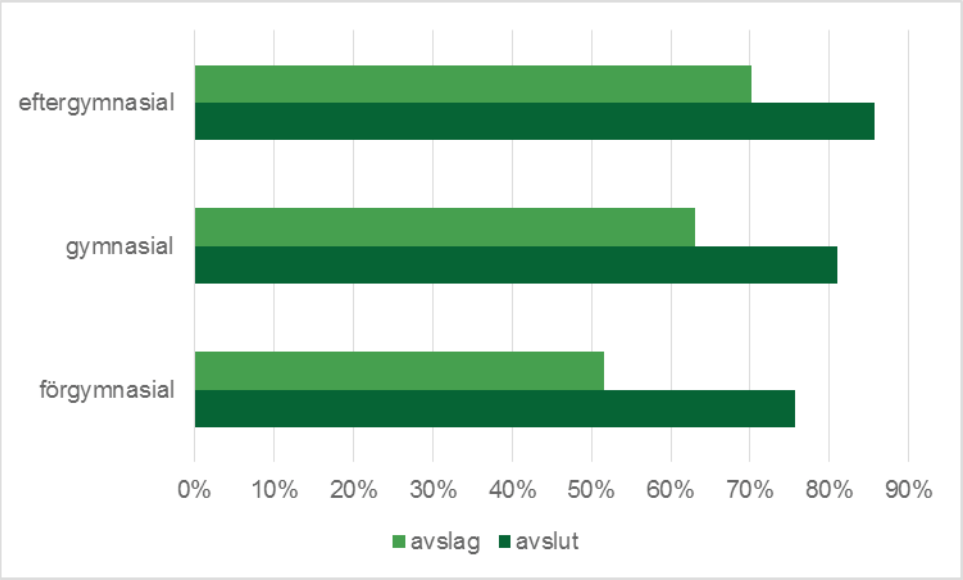

Inom alla utbildningsnivågrupper är inrikes födda åter i förvärvsarbete under första året efter avslutad sjukskrivning i något högre grad än utrikes födda. I kategorin *endast förgymnasial utbildning* är utrikes födda tillbaka i förvärvsarbete efter avslag i något högre grad än inrikes födda och i gruppen med gymnasial utbildning skiljer det sig inget alls ibland dem som fått avslag (Figur 11).

Figur 11 **Andelar (procent) bland inrikes respektive utrikes födda som återgår i arbete inom ett år efter avslag 2015 uppdelat på utbildningsnivå**

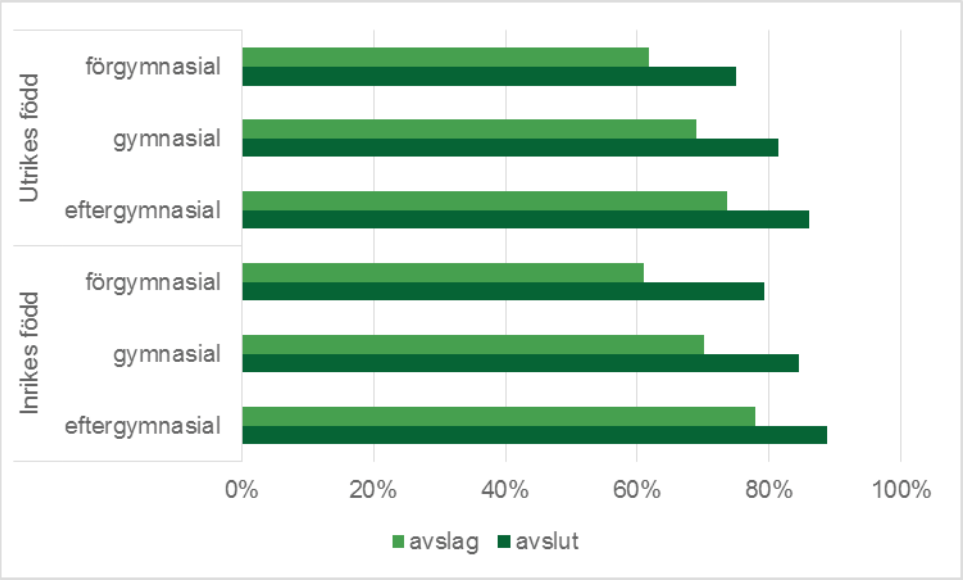

I omställning eller studerande

I detta avsnitt beskriver vi närmare utflödet från sjukskrivning till omställning (inskriven på Arbetsförmedlingen) eller studerande (studiemedel från CSN).

Att vara i omställning[19] innebär att man är inskriven på Arbetsförmedlingen (AF) med eller utan pågående arbetsmarknadspolitisk åtgärd. Vi har även inkluderat gruppen som är studerande[20] med studiestöd i denna grupp, då det är rimligt att tänka sig att studier är en förberedelse inför ett framtida yrke.

I gruppen som fått avslag 2015 var det drygt 17 procent (2462 personer, varav 894 hade fått avslag) som var i omställning under det första året och drygt fyra procent i gruppen som avslutade sjukskrivningen utan att ha fått ett avslag. Mindre än en procent (0,7) var studerande med studiestöd (CSN). I reella tal har inströmningen till Arbetsförmedlingen från sjukpenning (under första året efter avslutat sjukfall) ökat från knappt 1 700 (2011) till knappt 2 500 (2015) individer.

---

[19] Vi har kategoriserat de som har varit inskrivna på Arbetsförmedlingen under huvuddelen av ett år som ”i omställning”. Det finns ingen information i övrigt om vilken typ av omställning det är frågan om; om man genomgår ALI, har erbjudits coachning eller endast står registrerad som arbetssökande.

[20] Vi har valt att kategorisera de som är studerande med studiestöd från CSN efter avslutat sjukfall som en delgrupp bland de som är i omställning, eftersom det är rimligt att anta att dessa studier kan antas leda till framtida (nytt) arbete. Det finns dock en poäng med att dela upp gruppen som är i omställning, eftersom inkomstkällan är olika beroende på om man är studerande eller om man har arbetslöshetsersättning. Gruppen som är registrerade som studerande är dessutom generellt i ett tidigare skede av sitt arbetsliv jämfört med de som är i andra typer av omställningsåtgärder.

För att se vad som händer inom ett till tre år har vi studerat gruppen som avslutade sjukskrivning 2013 (Figur 12). Av figuren framgår att andelen som är inskrivna på Arbetsförmedlingen sjunker något över tid bland de som fått avslag, medan den ökar något över tid i gruppen som avslutade sjukskrivning utan att ha fått avslag.

Andelen som övergår till studier (CSN) är något högre första året efter avslutad sjukpenning bland de som fick avslag, men två och tre år efter är förhållandet det omvända (Figur 12). De som studerade med studiestöd var i genomsnitt yngre, och var senare i högre utsträckning i arbete eller i omställning hos Arbetsförmedlingen, medan de äldre (över 60 år) som var i omställning hos Arbetsförmedlingen under det första året efter avslutad sjukskrivning, i högre utsträckning tog ut förtida pension eller pension de följande åren. De äldre var inte i högre utsträckning åter i sjukskrivning två och tre år senare.

Figur 12 **I omställning (inskriven på AF) respektive studerande (studiestöd från CSN) under 2013 1–3 år efter avslut respektive avslag**

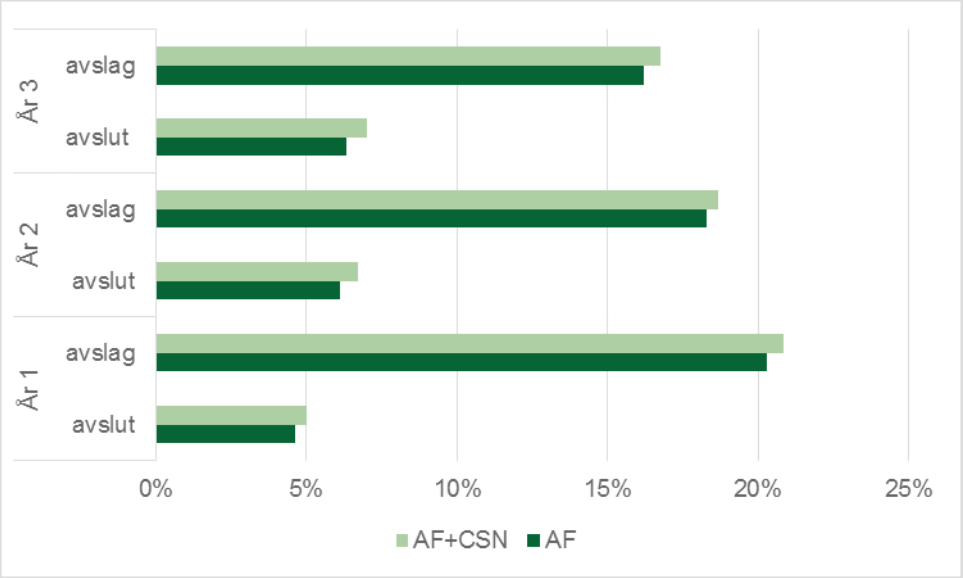

Not: antalet per år som går från sjukpenning till Arbetsförmedlingen i ÅK 2013 är drygt 1 800 det första året till drygt 2 000 personer år två och tre. Cirka 550 personer gick till AF efter avslag på sjukpenning under det första året, sedan minskade antalet från 481 år två och till 401 personer år tre.

Det skiljer sig också mellan olika åldersgrupper vad gäller andelen som är i omställning, där de yngsta (16–39 år) i högre utsträckning är i omställning (knappt 22 procent av de som fick avslag) såväl som studerade, jämfört med de äldre åldersgrupperna (41–59 samt över 60 år). I gruppen som är 16–39 år är det 1,6 procent som är studerande med studiestöd ett år efter avslutad sjukskrivning, och andelen är något högre i gruppen som fick avslag.

Män var i högre grad än kvinnor i omställning ett år efter avslutad sjukskrivning, medan kvinnor i något högre utsträckning än män var studerande. De med lägst utbildning (endast förgymnasial) var i högre utsträckning inskrivna på Arbetsförmedlingen jämfört med de med gymnasial och de med eftergymnasial utbildning.

Utrikes födda var i högre utsträckning än inrikes födda inskrivna på Arbetsförmedlingen ett år efter avslutad sjukskrivning (avslutsår 2015). Bland utrikes födda var 6,9 procent inskrivna efter avslut och nästan 24 procent som var inskrivna efter avslag. Motsvarande för inrikes födda var 3,8 respektive 16,8 procent. Det var en något högre andel bland inrikes födda som avslutat sjukskrivning som studerade jämfört med utrikes födda, medan det inte var någon skillnad bland dem som fick avslag på fortsatt sjukpenning.

5 Försörjning via transfereringar

I detta kapitel svarar vi på frågan vad som händer efter respektive avslag med fokus på den grupp som huvudsakligen har sin försörjning från socialförsäkringssystemets transfereringar ett till tre år efter avslutat sjukfall. Sist i kapitlet beskrivs även inkomstutvecklingen efter avslutat sjukfall samt avslag på ett till två års sikt för i grupperna som fått avslag eller avslutat sin sjukskrivning 2011 (fram till år 2015) och 2013 (fram till år 2015).[21]

Försörjning från socialförsäkringen

De som hade sin huvudsakliga försörjning från socialförsäkringen ett år efter och två till tre år efter avslutad sjukskrivning uppbar i huvudsak sjukpenning. I årskohort 2015 var det över sju procent av de som fick avslag som hade sin huvudsakliga inkomst från sjukpenning inom det första året.

Figur 13 Försörjning via socialförsäkringen under det första året efter avslag eller avslutad sjukskrivning år 2015

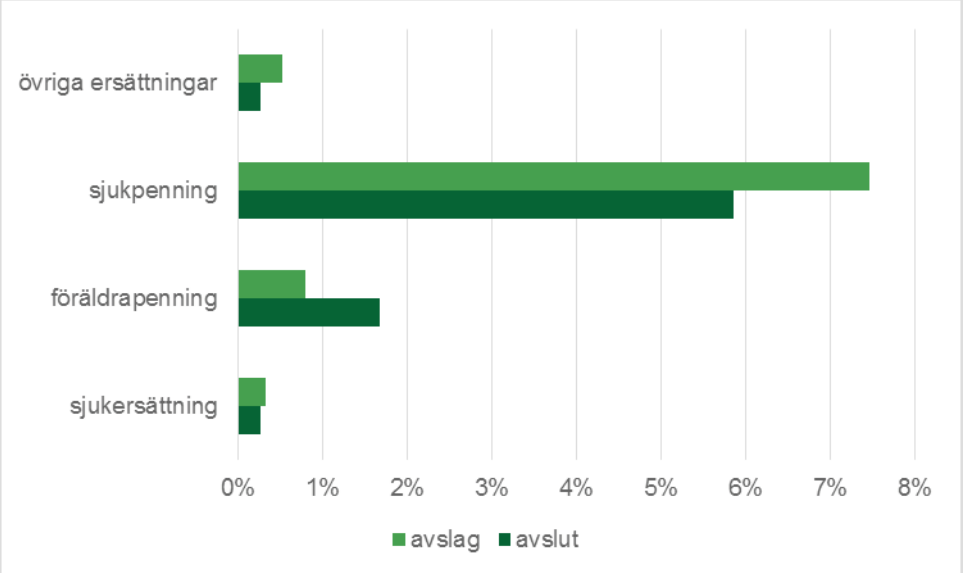

Not: i faktiska tal rör det sig om 2422 (381) personer som är sjukskrivna, 110 (17) personer som har sjukersättning, 626 (27) personer som har föräldrapenning och 123 (41) personer som har någon annan ersättning från socialförsäkringssystemet under det första året efter avslutad sjukpenning. Talen inom parantes avser de som hade fått avslag på sjukpenning dag 180–365.

Andelen som har sin inkomst huvudsakligen från sjukpenningen minskar över tid. Andelen som försörjer sig via huvudsakligen föräldrapenning sjunker över tid, medan andelen som har sin inkomst från övriga transfereringar från socialförsäkringssystemet ökar (Figur 14).

[21] Detta är tillräckligt för att illustrera att utvecklingen skiljer sig mycket lite åt mellan de olika grupperna över tid.

Figur 14 Försörjning från transfereringar ett till tre år efter avslag år 2013

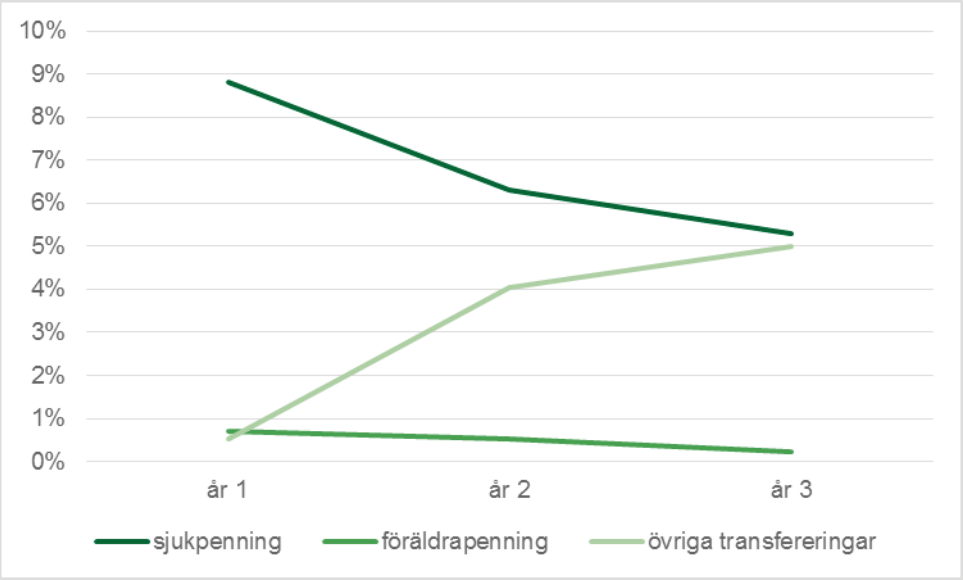

Kvinnor har i högre utsträckning än män såväl föräldrapenning som sjukpenning ett till tre år efter avslutat sjukfall. Inrikes födda har i högre utsträckning än utrikes födda såväl sjukpenning som föräldrapenning ett år efter avslutat sjukfall och det är en något högre andel bland dem som fått avslag som har sjukpenning (nytt sjukfall). Gruppen med lägst utbildning (förgymnasial) är i högre utsträckning tillbaka i sjukskrivning ett år efter avslutat sjukfall, men det rör sig om små skillnader. Bland dem som fått avslag är drygt nio procent åter i sjukskrivning bland dem med lägst utbildningsnivå, jämfört med 7,5 procent bland dem med högst utbildning. Den äldre gruppen (61–64 år) har inte sjukpenning i högre utsträckning än totalpopulationen ett år efter avslutat sjukfall, vare sig i gruppen som fått avslag eller gruppen som avslutat sjukfallet utan att ha fått ett avslag.

Varaktigt utanför arbetsmarknaden

Det var mycket låga andelar som hade sjuk-och aktivitetsersättning eller som hamnade utanför såväl arbetsmarknaden och socialförsäkringen, både bland dem som fick avslag som dem som avslutade sjukskrivningen utan ett avslag. Mindre än en procent bland dem som avslutat sjukpenning hade sjuk- eller aktivitetsersättning ett år senare, och detta gällde i samtliga grupper (år). I gruppen med avslutsår 2013, som vi kan följa tre år efter avslutat sjukfall, ökade andelen utanför arbetsmarknaden och socialförsäkringen något över tid. I tabellen nedan (Tabell 4) presenteras utvecklingen ett till tre år efter avslut respektive avslag år 2013. Andelen som fick sjukersättning ökade över tid för både gruppen som fått avslag och för gruppen som avslutat sjukskrivningen utan att ha fått ett avslag.

Tabell 4 Andelar (procent) som har sjukersättning eller är utanför arbetsmarknaden ett till tre år efter avslutad sjukskrivning 2013 (21–64 år)

	Avslut	Avslag
Sjukersättning		
År 1	0,3	0,7
År 2	0,5	1,6
År 3	0,7	2,4
Utanför arbetsmarknaden och socialförsäkringen		
År 1	0,6	1,2
År 2	1,1	1,8
År 3	1,4	2,8

Not: i faktiska tal rör det sig om 207 (33) personer som var utanför både socialförsäkringssystemet och arbetsmarknaden under första året efter avslutat sjukfall, 342 (48) personer efter två år och 422 (70) personer efter tre år. Talen inom parantes anger antal som fått avslag på sjukpenning dag 180–365. För sjukersättning: 108 (20) personer under första året, 186 (41) personer år två och 246 (59) personer år tre.

Uttag av pension före 65 års ålder[22]

Andelen som hamnade utanför både socialförsäkringen och arbetsmarknaden var något lägre i den äldsta gruppen. Detta kan förklaras med att dessa kan ta ut pension (från 61 års ålder). Bland dem som var varaktigt utanför arbetsmarknaden efter avslut eller avslag skiljer sig mönstret inte oväntat åt mellan olika åldersgrupper. I den äldsta åldersgruppen (61–64 år) är det en lägre andel som förvärvsarbetar eller går in i omställning än bland de yngre. Det var något vanligare bland kvinnor än bland män att ta ut pension före 65 års ålder i gruppen som fått avslag på fortsatt sjukpenning.

[22] Den pension som kan tas ut från 61 till 65 års ålder är den (intjänade) inkomstgrundade ålderspensionen och premiepensionen (dvs. inte garantipension). Dessa förmåner är intjänade i form av pensionsrätter.

Figur 15 **Andel (procent) varaktigt utanför arbetsmarknaden samt sjukpenning ett år efter avslutad sjukskrivning 2015 i åldersgruppen 61–64 år**

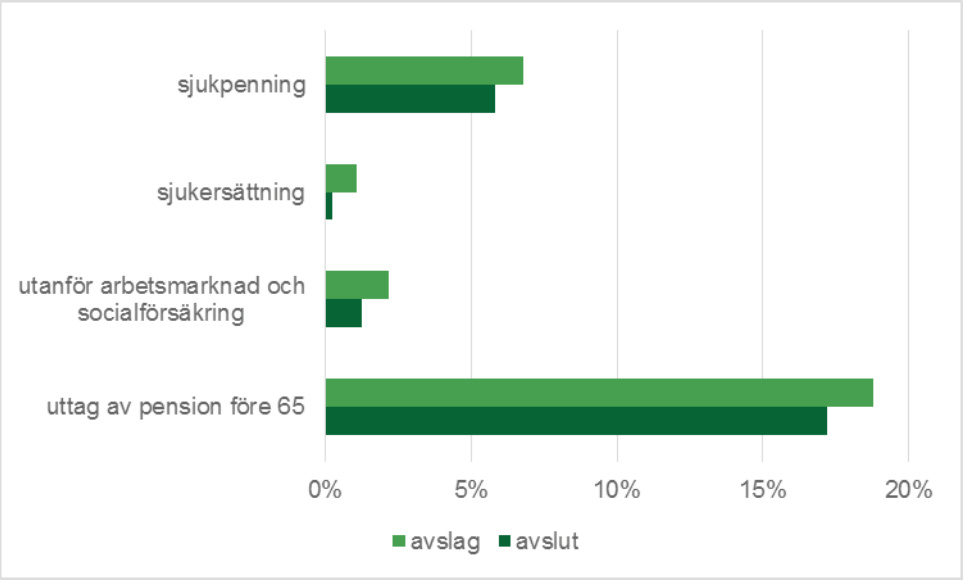

Not: Antal individer som var 61–64 år i årskohort 2015 = 4 394. Av dessa förvärvsarbetade 2 900 (444) personer, 237 (53) hade sjukpenning, 605 personer hade tagit ut pension (122), 14 (7) personer hade sjukersättning och 76 (24) personer var utanför socialförsäkringen och arbetsmarknaden. Tal inom parantes motsvarar antal som fått avslag inom respektive grupp.

I gruppen med avslutsår 2014 var det drygt 40 procent i gruppen som fått avslag på sjukpenning efter dag 180 som tog ut pension under det första året bland dem som var 61–64 år. Denna andel hade väsentligt sjunkit ibland dem som avslutade eller fick avslag på sjukpenning under 2015 (Figur 14). Andelen som tog ut pension före 65 års ålder bland dem som fick avslag på sjukpenning sjönk från 40 till 20 procent, samtidigt som andelen som var i förvärvsarbete ökade markant. Detta kan inte förklaras med en annan sammansättning av individer i gruppen jämfört med tidigare avslutsår. Även i gruppen som avslutade sjukskrivning utan att ha fått ett avslag skedde en ökning av andelen som arbetar och en minskning av andelen som tog ut pension (före 65). Ökningen av andelen i arbete i hela populationen gäller därmed även för den äldre åldersgruppen.

Figur 16 **Andel i arbete respektive uttag av pension före 65 års ålder under första året efter avslutat sjukfall i åldrarna 61–64 i respektive avslutsgrupp 2011–2015**

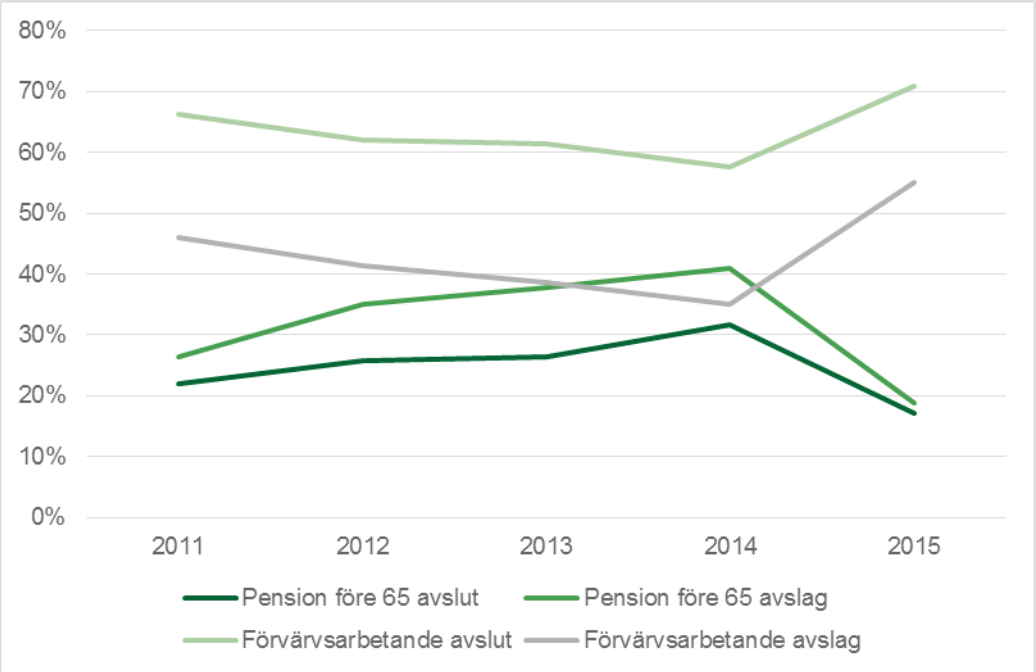

Not: I årskohort 2014 var antalet 61–64-åringar 3 795 personer och i årskohort 2015 var de 4 394.

Utanför arbetsmarknaden och transfereringssystemen

Gruppen som stod helt utanför arbetsmarknaden och socialförsäkringssystemet har identifierats genom att de inte har någon PGI för året/åren. Detta betyder att de inte har någon registrerad inkomst från arbete eller har fått utbetalning av sjukförsäkring eller a-kassa. Resultaten i vår föregående rapport indikerade att cirka 20 procent av dem som fått avslag på pågående sjukpenning stod ”utanför arbetsmarknaden” och därmed riskerade att tillhöra gruppen som hamnar utanför både arbetsmarknaden och socialförsäkringen. Enligt våra registerdata är denna grupp betydligt mindre, mellan drygt en och 2,5 procent bland dem som fick avslag. Skillnaden i resultat kan förklaras med att enkätsvaren återspeglar urvalspopulationens självrapporterade status endast vid ett nedslag fem månader efter ett avslag eller avslut, medan registerstudien innefattar samtliga individer (och deras inkomster, PGI) inom hela det första året efter ett avslag eller avslutad sjukskrivning.

I gruppen med avslutsår 2015 var mindre än en procent utanför arbetsmarknaden och transfereringssystemen ett år efter avslutad sjukpenning. I gruppen som fått avslag var motsvarande andel 1,3 procent. Även i den äldsta åldersgruppen (61–64 år), var det en mycket låg andel (0,75 procent i avslutsgruppen och 0,66 procent bland dem som fått avslag) som var utanför både arbetsmarknad och socialförsäkringen.

6 Byte av bransch och arbetsgivare

I detta kapitel svarar vi på frågan om hur vanligt det är att de som avslutat sjukskrivning eller fått avslag byter arbetsgivare och/eller bransch efter avslutat sjukfall.

En tänkbar och kanske även önskvärd följd av omställning efter avslutat sjukfall är att individen inte går tillbaks till samma arbetsgivare eller bransch som det man hade då sjukfallet startade, särskilt om det var arbetet eller arbetsplatsen som var en avgörande orsak till att ohälsa uppstod. I detta avsnitt redogör vi för omfattningen av byte av arbetsgivare (organisation) och/eller bransch ett och två år efter avslag eller att sjukskrivningen avslutats.

I Tabell 5 och 6 redogör vi för andelarna som hade bytt arbetsgivare (organisation) respektive arbetsgivare och bransch ett år efter respektive ett till två år efter avslutat sjukfall. Vi kan konstatera att det var vanligare att ha bytt arbetsgivare efter avslag än efter annat avslut ett till två år senare. Det var även fler män än kvinnor som bytte arbetsgivare och det var en högre andel bland dem som varit inskrivna hos Arbetsförmedlingen som bytte arbetsgivare. Det var ingen större skillnad mellan de olika åren vad gäller andelar som bytte arbetsgivare; en femtedel efter ett år, och mer än en fjärdedel efter två år. Vi kan därmed se en svagt ökande tendens att byta arbetsgivare och bransch över åren inom varje årsgrupp.

Tabell 5 Andel (procent) som bytt arbetsgivare (organisation) inom ett respektive inom två år efter avslut eller avslag

	Bytt organisation inom 1 år efter avslutsår, procent (n=25449)	Bytt organisation 1–2 år efter avslutsår, procent (n=22788)
Avslut	22	28
Avslag	29	40
Kvinnor	20	26
Män	26	34
Inskriven på AF 365 dagar efter avslut	29	37
Inte inskriven på AF 365 dagar efter avslut	21	27
2011	21	28
2012	22	29
2013	22	30
2014	24	Data saknas

Not: Populationen består av antal individer som hade ett yrke registrerat (SCB:s sysselsättning- och branschregister).

Det var något lägre andelar som hade bytt både bransch och arbetsgivare efter ett respektive två år (Tabell 5). Det är även i detta fall vanligare att de som fått avslag och de som varit inskrivna på Arbetsförmedlingen hade bytt bransch och arbetsgivare, och det var vanligare bland män än bland kvinnor att ha bytt både arbetsgivare och bransch. Skillnaderna är dock mindre mellan könen än när vi endast ser till byte av arbetsgivare. Skillnaderna mellan årsgrupperna är små även vad gäller byte av både arbetsgivare och bransch, men vi ser en svag ökande tendens över tid även här.

Tabell 6 Andel (procent) som bytt arbetsgivare *och* bransch inom 1 respektive 1–2 år efter avslut eller avslag

	Bytt organisation och bransch inom 1 år efter avslutsår, procent (n=16219)	Bytt organisation och bransch 1–2 år efter avslutsår, procent (n=14691)
Avslut	14	18
Avslag	21	29
Kvinnor	13	17
Män	17	23
Inskriven på AF 365 dagar efter avslut	21	25
Inte inskriven på AF 365 dagar efter avslut	13	17
2011	13	18
2012	14	19
2013	14	20
2014	16	Data saknas

Not: Populationen består av antal individer som hade ett yrke registrerat (SCB:s sysselsättning- och branschregister).

Det är vanskligt att utifrån dessa resultat dra långtgående slutsatser om vad byte av bransch och arbetsgivare (organisation) beror på, men de skulle kunna tolkas som att omställningen som sker via inskrivning på Arbetsförmedlingen ger viss effekt, då andelen som byter arbete är högre i den gruppen än den som inte varit inskriven på Arbetsförmedlingen. Det kan dock mycket väl vara så att skillnader i olika individers drivkraft att ta sig vidare spelar roll. Det skulle behövas en annan metod än analys av register- och branschdata för att belysa den frågeställningen.

Att det är vanligare bland dem som fått avslag på fortsatt sjukpenning att byta bransch och arbetsgivare ser vi som ett förväntat resultat, då det finns tydliga ekonomiska incitament att vara inskriven på arbetsförmedlingen när man står inför att annars mista en stor del av sin inkomst (rätten till a-kassa).

Inkomstutveckling efter avslag och avslutad sjukskrivning

För att följa inkomstutvecklingen hos personer med avslutade sjukfall redogör vi för inkomst två kalenderår innan året sjukfallet avslutades och två kalenderår efter. Utvecklingen redovisas genom att beskriva medianinkomsten och inkomsten i den undre kvartilen för både avslagsgrupp och gruppen som avslutat sjukskrivning utan att ha fått ett avslag. Vi har valt att beskriva den undre kvartilen samt medianinkomsten, då vi har kunnat konstatera att inkomstutvecklingen (PGI) i de övre inkomstgrupperna inte har påverkats av sjukskrivning i någon större utsträckning.

Inkomst beräknas genom att slå ihop den pensionsgrundande inkomsten (PGI) från arbete och transfereringar. I Figur 17 och 18 redovisar vi inkomstutvecklingen för medianinkomst där inkomsten endast kommer från arbete (löneinkomst) respektive inkomst från både lön och transfereringar ett till två år före och ett till två år efter avslag respektive avslut för årsgrupperna 2011 och 2013.

Vi kan konstatera att det finns en skillnad mellan gruppen som fått avslag och gruppen som avslutat sjukskrivning utan att ha fått ett avslag. Inkomsterna ligger dock lägre för avslagsgruppen redan innan avslag jämfört med gruppen som avslutar sjukskrivningen. Skillnaderna blir större mellan avslags- respektive avslutsgruppen när vi bara jämför den delen av PGI som kommer från lön (arbetsinkomst) än när vi jämför lön plus transfereringar (Figur 17 och 18).

Vi kan vidare konstatera att de som ligger i den undre inkomstkvartilen drabbas efter ett avslag, då deras inkomst från arbete sjunker drastiskt, men att detta delvis kompenseras via ersättningar från socialförsäkring och a-kassa. Denna grupp kommer dock inte upp i samma inkomst (PGI) som den hade före sjukfallet. Detta gällde dessutom även för dem med medianinkomst, men differensen är mindre.

Figur 17 **Medianinkomsten före och efter avslut respektive avslag. År 0 i diagrammet motsvarar avslutsår (2011 respektive 2013)**

a) 2011

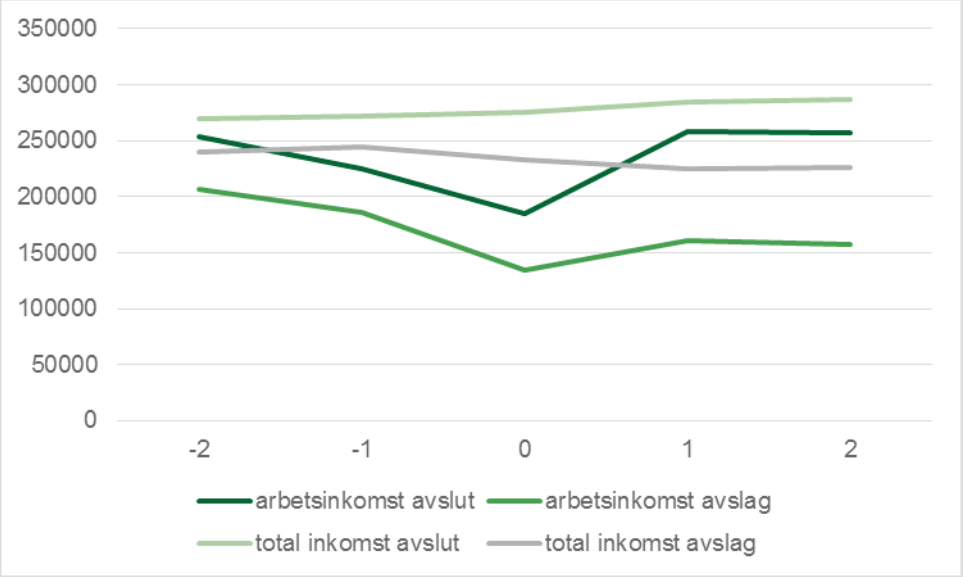

b) 2013

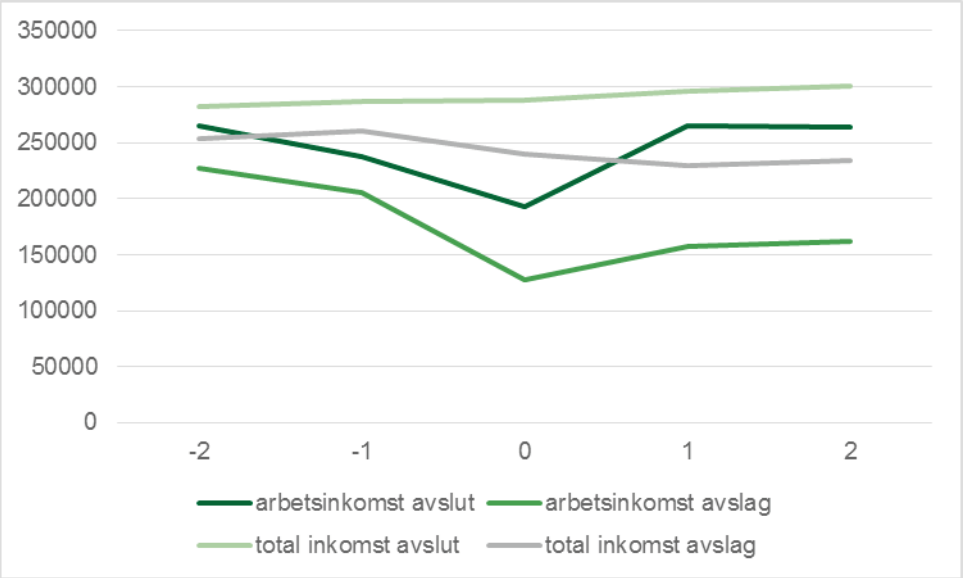

Figur 18 **Inkomstutveckling för undre kvartil efter avslut respektive avslag. År 0 i diagrammet motsvarar avslutsår (2011 respektive 2013)**

a) 2011

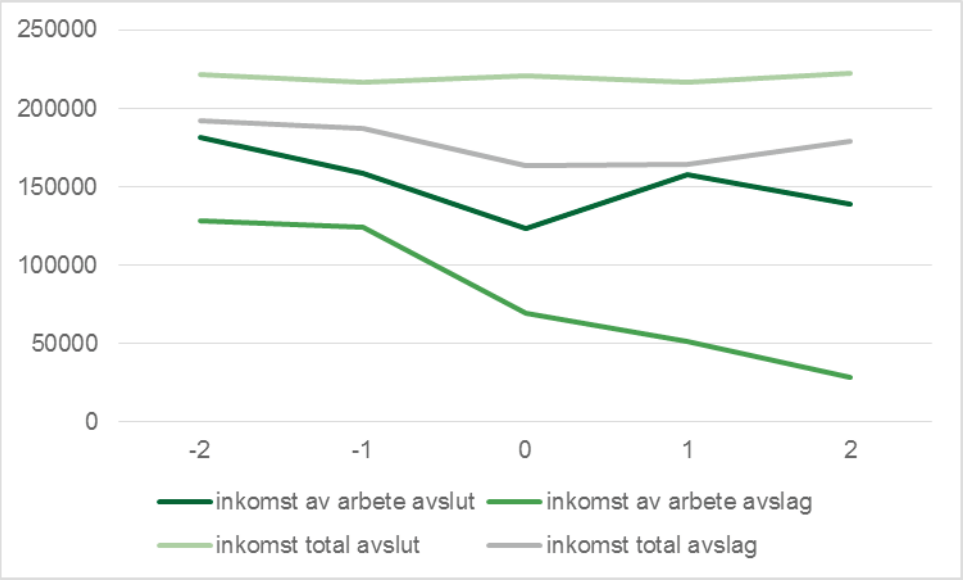

b) 2013

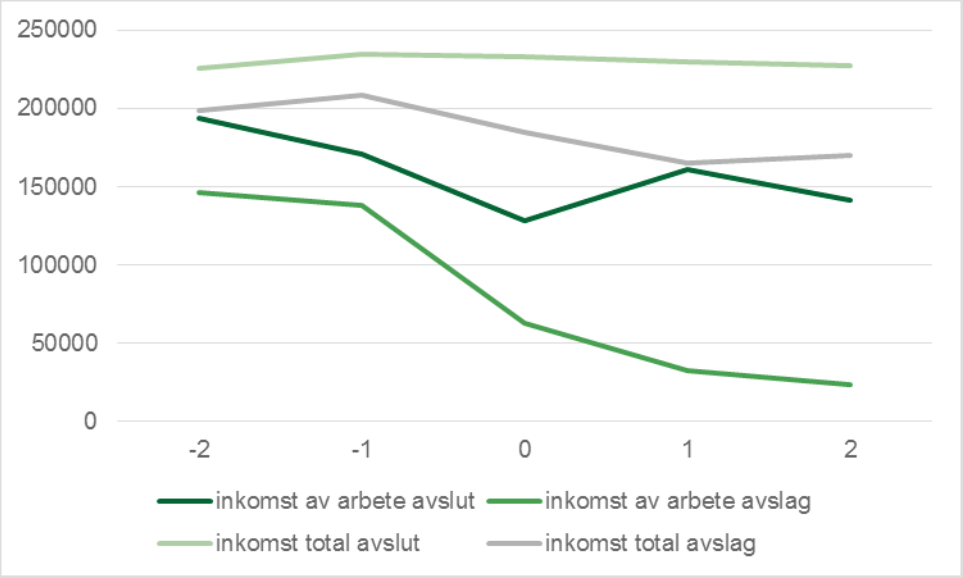

7 Ny sjukskrivning inom ett till tre år

I detta kapitel svarar vi på frågan vilka faktorer som påverkar risken att hamna i ny sjukskrivning inom tre år efter avslutat sjukfall (avslag respektive avslut).

I kapitlet redovisas ett antal faktorer som påverkar risken för ny sjukskrivning[23] inom ett och efter två till tre år 1–3 år efter avslutad sjukpenning. Tre separata analyser har gjorts; en för gruppen som vid något tillfälle tagit ut sjukpenning *inom ett år*; en för gruppen som återgår i sjukskrivning *ett till två år efter avslut* och en för gruppen som återgår i sjukskrivning *två till tre år efter avslut*.[24] Vi kan dock inte uttala oss om hur långvarig varje ny sjukskrivning efter ett tidigare avslutat sjukfall blev, utan endast att en person har haft en ny sjukskrivningsperiod.

Drygt en tredjedel av dem som får avslag på fortsatt sjukpenning efter dag 180 är i ny sjukskrivning inom ett år, och det är något vanligare att man återkommer i en ny sjukskrivning efter ett avslag jämfört med om man hade avslutat sjukskrivningen av annan anledning. Ny sjukskrivning efter avslutat sjukfall vid dag 180 är vanligare bland kvinnor än bland män oavsett avslutsorsak. Figur 13 visar andelen sjukfall som är i ny sjukskrivning inom ett år efter att ha avslutat ett 180–380 dagar långt sjukfall. (Till skillnad från de andelar som beskrivs i kap 4 och 5, redovisas här de som är i ny sjukskrivning någon gång under första året efter ett avslut eller avslag. De som tidigare redovisats och som utgör en betydligt lägre andel har minst 50 procent av sin inkomst under året från sjukpenning.)

[23] Om oddskvoten är =3 kan detta tolkas som att oddsen för att en händelse i en grupp ska inträffa är tre gånger större än oddsen för att händelsen inträffar i referensgruppen. I rapporten benämner vi för enkelhets skull oddskvoten som en risk.

[24] Referensen är den variabel man jämför mot som är markerad i kursiverad stil. Resultat är statistiskt säkerställt om oddskvoterna är skilda ifrån 1. Resultaten redovisas med ett 95-procentigt konfidensintervall. Konfidensintervallet anger med en 95-procentig sannolikhet att estimatet ligger inom dessa gränser.

Figur 19 **Andelen som kommer i ny sjukskrivning inom ett år efter avslutat sjukfall fördelat på avslag och annat avslut 2011–2016 (kvartalsvis noteringar)**

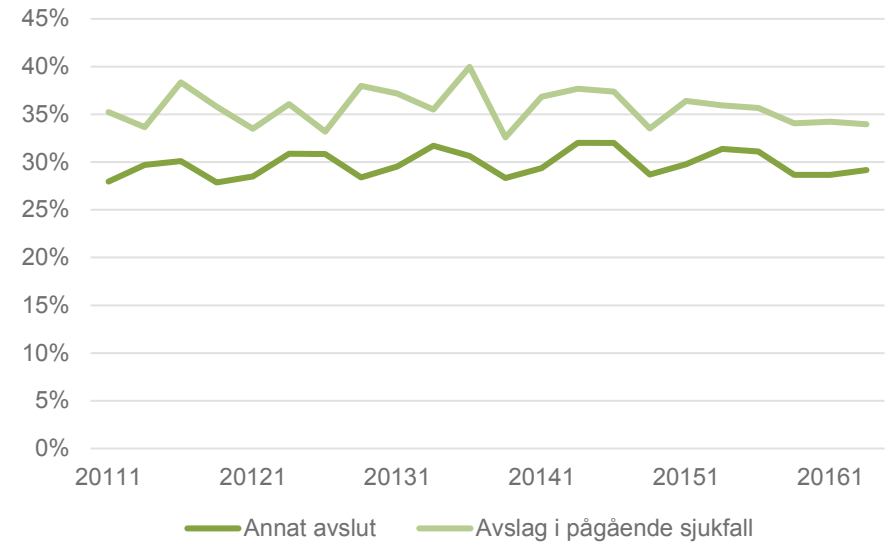

Källa: MIDAS, Försäkringskassan

Lika vanligt med ny sjukskrivning inom ett år för båda grupperna (avslut respektive avslag)

Vi har inte kunnat konstatera några signifikanta skillnader som kan förklaras av avslutsorsak bland dem som återgår i sjukskrivning inom ett år som har med avslutsorsak att göra. Det är alltså lika vanligt bland dem som avslutat sjukskrivningen utan att ha fått avslag (registrerad som arbetsför) som det är för gruppen som har fått avslag att återgå i sjukskrivning inom ett år (se Tabell 13 i Tabellbilaga). Sjukdomshistorik, bransch och låg inkomst (SGI) spelade störst roll för sannolikheten att återgå till sjukskrivning (sjukpenning).

Över 40 procent av dem som återgick i sjukskrivning inom tre år efter avslut hade haft sjukpenning någon gång 24 månader före det förra sjukfallets början (43 procent under första året, 44 procent under andra året och 42 procent under tredje året).

Den högsta risken för återgång i sjukskrivning var tidigare sjukskrivningar. De som haft sjukpenning någon gång 24 månader innan sjukfallets start hade en dubbelt så stor risk att återgå i sjukskrivning det första året efter sjukfallets avslut och nästan lika stor risk två och tre år efter avslut, jämfört med de som inte varit sjukskrivna under samma period. Vi har inte funnit några signifikanta skillnader mellan de olika diagnosgrupperna vad gäller risk för ny sjukskrivning inom ett eller två till tre år efter avslutat sjukfall.

Tabell 7 Risk (oddskvot) för ny sjukskrivning 1–3 år efter avslutat sjukfall utifrån tidigare sjukfall samt olika diagnosgrupper*

		0–1 år	1–2 år	2–3 år
Sjukskrivningshistorik	*Inte haft sjukpenning någon gång 24 mån innan***			
	Haft sjukpenning någon gång 24 mån innan	**2,336**	**1,951**	**1,829**
Diagnosgrupp	*Psykiska diagnoser*			
	Muskuloskeletala diagnoser	1,015	0,993	0,974
	Övriga diagnoser	1	1,003	1,004

Not: Fetade tal betyder att resultatet är signifikant. *Resultat är statistiskt säkerställt om oddskvoterna är skilda ifrån 1. Resultaten redovisas med ett 95-procentigt konfidensintervall. Konfidensintervallet anger med en 95 procentig sannolikhet att estimatet ligger inom dessa gränser. **Referensen är den variabel man jämför mot som är markerad i kursiverad stil. Resultat är statistiskt säkerställt om oddskvoterna är skilda ifrån 1. Resultaten redovisas med ett 95-procentigt konfidensintervall. Konfidensintervallet anger med en 95-procentig sannolikhet att estimatet ligger inom dessa gränser.

Högre risk för ny sjukskrivning inom vård- och omsorgsbranscher samt inom Uthyrning, fastighetsservice och resetjänster

De två branscher som hade högre andel återgång i sjukskrivning var *Uthyrning, fastighetsservice, resetjänster och andra stödtjänster* samt *Vård och omsorg; sociala tjänster*. Inom branschen *Uthyrning, fastighetsservice, resetjänster och andra stödtjänster* var 38 procent (41 procent efter två år och 39 procent efter tre år) i ny sjukskrivning (Tabell 9). Motsvarande andelar för *Vård och omsorg; sociala tjänster* uppgick till 37 procent (42 procent efter två år och 40 procent efter tre år). Personer med låg inkomst (SGI 240 001–294 000 kr) hade också högre risk för ny sjukskrivning, 37 procent under första året 41 procent under andra året och 39 procent under tredje året efter det avslutade sjukfallet.

Analysen visar att de som arbetar inom branschen *Vård och omsorg; sociala* tjänster har högre risk att återgå i sjukskrivning än de flesta andra branscher. Detta gäller generellt alla tre åren efter sjukskrivningens avslut. Dock har branschen *Uthyrning, fastighetsservice, resetjänster och andra stödtjänster* en ännu högre risk att återgå i sjukskrivning under det första året.

Tabell 8 Risk (oddskvot) för ny sjukskrivning för olika branscher*

	0–1 år	1–2 år	2–3 år
*Vård och omsorg; sociala tjänster**			
Annan serviceverksamhet	**0,89**	**0,851**	**0,79**
Byggverksamhet	**0,9**	**0,887**	**0,903**
Fastighetsverksamhet	**0,827**	**0,785**	**0,717**
Finans- och försäkringsverksamhet	**0,732**	**0,691**	**0,755**
Försörjning av el, gas, värme och kyla	0,772	**0,663**	**0,554**
Handel; reparation av motorfordon och motorcyklar	**0,854**	**0,821**	**0,832**
Hotell- och restaurangverksamhet	0,914	**0,833**	**0,772**
Informations- och kommunikationsverksamhet	**0,706**	**0,665**	**0,681**
Jordbruk, skogsbruk och fiske	**0,779**	**0,716**	**0,725**
Kultur, nöje och fritid	**0,865**	**0,789**	**0,758**
Offentlig förvaltning och försvar; obligatorisk socialförsäkring	0,942	**0,918**	**0,909**
Tillverkning	**0,934**	**0,862**	**0,825**
Transport och magasinering	0,939	**0,909**	**0,901**
Utbildning	0,98	**0,923**	0,916
Uthyrning, fastighetsservice, resetjänster och andra stödtjänster	**1,067**	0,971	0,974
Utvinning av mineral	0,716	**0,605**	0,856
Vattenförsörjning; avloppsrening, avfallshantering och sanering	0,875	0,899	0,843
Verksamhet inom juridik, ekonomi, vetenskap och teknik	**0,868**	**0,784**	**0,733**
Verksamhet vid internationella organisationer, utländska ambassader o.d.	**0,603**	**0,874**	**0,361**

Not: Fetade tal betyder att resultatet är signifikant. *Resultat är statistiskt säkerställt om oddskvoterna är skilda ifrån 1. Resultaten redovisas med ett 95-procentigt konfidensintervall. Konfidensintervallet anger med en 95 procentig sannolikhet att estimatet ligger inom dessa gränser.**Referensen är den variabel man jämför mot som är markerad i kursiverad stil. Resultat är statistiskt säkerställt om oddskvoterna är skilda ifrån 1. Resultaten redovisas med ett 95-procentigt konfidensintervall. Konfidensintervallet anger med en 95-procentig sannolikhet att estimatet ligger inom dessa gränser.

Låg utbildning och inkomst innebär högre risk för ny sjukskrivning inom ett till två år

Socioekonomiska faktorer, dvs. inkomst och utbildningsnivå, påverkar risken för återgång i sjukskrivning. De med lägre inkomster (sjukpenninggrundande inkomst, SGI) löper högre risk att återgå i sjukskrivning inom tre år efter sjukfallets avslut jämfört med dem med högst inkomst (SGI > 348 601 kr/år).

Tabell 9 Risk (oddskvot) för ny sjukskrivning* utifrån olika utbildningsnivå och inkomst

		År 0–1	År 1–2	År 2–3
Utbildningsnivå	*Gymnasial*			
	Eftergymnasial	**0,888**	**0,852**	**0,893**
	Förgymnasial	**1,071**	**1,048**	1,038
Årsinkomst (SGI)**	*> 348 601*			
	< 240 001	**1,311**	**1,351**	**1,357**
	240 001–294 000	**1,196**	**1,24**	**1,259**
	294 001–348 600	**1,252**	**1,258**	**1,281**

Not: Fetade tal betyder att resultatet är signifikant. *Resultat är statistiskt säkerställt om oddskvoterna är skilda ifrån 1. Resultaten redovisas med ett 95-procentigt konfidensintervall. Konfidensintervallet anger med en 95 procentig sannolikhet att estimatet ligger inom dessa gränser. ** Referensen är den variabel man jämför mot som är markerad i kursiverad stil. Resultat är statistiskt säkerställt om oddskvoterna är skilda ifrån 1. Resultaten redovisas med ett 95-procentigt konfidensintervall. Konfidensintervallet anger med en 95-procentig sannolikhet att estimatet ligger inom dessa gränser. ** SGI-indelningen är gjord för att få ungefär lika stora delar (individer) i varje SGI-grupp.

Personer med endast förgymnasial utbildning löper högre risk att återgå i sjukskrivning jämfört de med gymnasial och eftergymnasial utbildning. De med eftergymnasial utbildning löper lägre risk att än de med gymnasial-utbildning. Detta gäller för alla tre åren efter avslutad sjukpenning, förutom skillnaden mellan förgymnasial och gymnasial tredje året efter avslutad sjukpenning.

Kvinnor och utrikes födda har högre risk för ny sjukskrivning

Män löper generellt en lägre risk än kvinnor att återgå i sjukskrivning. Jämfört med åldersgruppen 21–40 löper 41–60-åringar högre risk att återgå i sjukskrivning ett till två år efter avslutat sjukfall medan den äldsta gruppen löper en signifikant lägre risk (Tabell 10).

Utrikes födda löper högre risk än inrikes födda att påbörja ny sjukskrivning under det första året efter avslutat sjukfall. Det är även en större andel bland utrikes födda som får avslag jämfört med inrikes födda.

Tabell 10 Risk (oddskvot) för ny sjukskrivning* inom ett samt två till tre år efter avslutat sjukfall utifrån kön och ålder samt inrikes respektive utrikes född*

	0–1 år	1–2 år	2–3 år
Kön			
Kvinna			
Man	**0,884**	**0,834**	**0,792**
Åldersgrupp			
21–40			
41–60	**1,094**	**1,105**	1,104
60–65	**0,723**	**0,501**	0,306
Födelseland (inrikes/ utrikes)			
Inrikes			
Utrikes	**1,032**	1,018	0,993

Not: Fetade tal betyder att resultatet är signifikant. *Resultat är statistiskt säkerställt om oddskvoterna är skilda ifrån 1. Resultaten redovisas med ett 95-procentigt konfidensintervall. Konfidensintervallet anger med en 95 procentig sannolikhet att estimatet ligger inom dessa gränser. ** Referensen är den variabel man jämför mot som är markerad i kursiverad stil. Resultat är statistiskt säkerställt om oddskvoterna är skilda ifrån 1. Resultaten redovisas med ett 95-procentigt konfidensintervall. Konfidensintervallet anger med en 95-procentig sannolikhet att estimatet ligger inom dessa gränser.

8 Diskussion och slutsatser

Resultaten från denna studie har gett oss ökad kunskap om vad som händer med dem som avslutar eller har fått avslag på sjukpenning vid tidsgränsen 180 dagar. Kunskapen är viktig inte bara för Försäkringskassan utan för samtliga berörda aktörer i sjukskrivningsprocessen. För att uppnå en låg och stabil sjukfrånvaro, som är regeringens mål, måste samtliga aktörer; arbetsgivare, hälso- och sjukvård, Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen samarbeta och behålla fokus på arbetet med sjukskrivningsprocessen.

Oförändrad fördelning mellan individers olika försörjningssituation efter nekad sjukpenning

Under de senaste åren har allt fler personer fått avslag på sjukpenning mellan dag 180 och 365. En huvudorsak till detta är att fler bedömningar av arbetsförmågan görs gentemot normalt förekommande arbete sedan 2014. Ökningen av antalet avslagsbeslut kan innebära att fler upplever att deras trygghet försämras. Hittills, utifrån den tidsperiod vi kunnat studera i denna studie, ser vi dock inte att ökningen av antalet avslagsbeslut påverkat fördelningen mellan individernas olika försörjningssituationer efter nekad sjukpenning. För de som fick ett avslag under 2015 ser vi till och med att en högre andel är åter i arbete efter nekad sjukpenning jämfört de som fick avslag under 2014. Eftersom det är fler personer vars sjukpenning avslutas vid dag 180 (både genom avslag och utan avslag) år 2015 jämfört med åren innan (2011-2014), innebär detta att i reella tal är det fler personer som kommer i arbete, i omställning och som byter arbete men också fler som hamnar utanför arbetsmarknaden och socialförsäkringen.

De flesta återgår till arbete efter avslag på sjukpenning

Ett uttalat syfte med rehabiliteringskedjan är att motverka långvariga sjukskrivningar och att främja individens förmåga att försörja sig själv. Avslagen mellan dag 180 och 365 i rehabiliteringskedjan är ett resultat av att bedömningsgrunden för rätten till ersättning vidgas. Det innebär att arbetsförmågan prövas mot alla normalt förekommande arbeten på arbetsmarknaden i syfte att ta tillvara den arbetsförmåga som finns hos individen – inte bara i förhållande till det arbete man hade när sjukskrivningen började.

Denna studie visar att de flesta går tillbaka till arbete efter avslut dag 180. Det finns skäl att anta, precis som ISF visade i en analys 2010, att en del av de som återgår i arbete vid tidsgränserna i rehabiliteringskedjan (dag 90, 180 och 365) gör det som en effekt av att gränserna finns. Cirka 3 500 av de drygt 5 000 personer (70 procent) som fick avslag 2015 hade sin huvudsakliga inkomst från förvärvsarbetet under det första året efter avslaget och motsvarande antal för de som avslutade utan avslag var nästan 30 000 av drygt 36 000 personer (80 procent). Vi konstaterar också att det finns en

tydlig skillnad mellan de som fått avslag respektive avslutat sin sjukskrivning utan avslag vad gäller hur stor andel som är i arbete året efter sjukskrivningen avslutades, men våra resultat visar att denna skillnad var mindre 2015 jämfört med tidigare år.

En femtedel i omställning efter avslag

En grundidé i rehabiliteringskedjans konstruktion var att tydligare ställa individen inför valet att i stället för att återgå till det arbete man hade när man blev sjukskriven söka sig till ett annat arbete. Knappt en femtedel av de drygt 5 000 individer som fick avslag vid dag 180 år 2015 var i omställning, det vill säga inskrivna på Arbetsförmedlingen, under första året efter att sjukpenningen avslutats. Vi ser också att en majoritet av dem som återgår till arbete efter ett avslag kommer tillbaka till samma arbetsgivare som vid sjukfallets start. Risken för att återkomma i ny sjukskrivning inom ett år är högre för dem som fått avslag. Detta skulle kunna innebära att en del av dessa individer ur ett hälsoperspektiv skulle ha varit betjänta av att hitta vägar till ett annat arbete. I det fallet kan återgången till det gamla jobbet vara mindre bra. Det innebär att det finns individer även i denna grupp där ett starkare och tydligare stöd för omställning kan vara behövligt.

Att en så pass stor andel av de som fått avslag återgår till sitt tidigare arbete kan vara en indikation på att alternativet uppfattas som alltför otryggt. En fråga som därför kan diskuteras är om ett förstärkt stöd skulle leda till en minskad upplevd social och ekonomisk osäkerhet och att fler skulle välja omställning.

Fler kommer åter i arbete via stöd till omställning från Arbetsförmedlingen

I reella tal har dock inströmningen från sjukpenning till Arbetsförmedlingen från första året efter avslutat sjukfall ökat från knappt 1 700 (2011) till knappt 2 500 (2015) individer. Det var vanligare att man byter arbetsgivare och bransch efter att ha varit inskriven på Arbetsförmedlingen jämfört med om man inte hade varit det. Mer än en tredjedel av de som var inskrivna på AF efter ett avslag på sjukpenning hade bytt arbetsgivare och 25 procent hade bytt både arbetsgivare och bransch under de följande två åren. Andelen som hade bytt arbetsgivare eller bransch och arbetsgivare var lägre bland dem som inte hade varit inskrivna på Arbetsförmedlingen, 27 respektive 17 procent. Detta tolkar vi som att omställning via Arbetsförmedlingen har viss effekt på graden av omställning efter avslag på sjukpenning. Det motiverar en diskussion om huruvida stödet från Arbetsförmedlingen behöver komma in tidigare i sjukskrivningsprocessen för att fler ska kunna erbjudas ett stöd till omställning och kunna byta arbetsgivare eller bransch.

Nästan 300 personer hamnade helt utanför arbetsmarknaden och socialförsäkringen efter avslutad sjukpenning år 2015

Av de drygt 5 000 individer som fick avslag 2015 var det 73 personer som hamnade utanför såväl arbetsmarknaden som socialförsäkringen under det efterföljande året. Utöver det var det drygt 200 personer i gruppen av de

36 000 individer som avslutade sjukskrivningen utan att ha fått ett avslag som hamnade utanför både arbetsmarknaden och socialförsäkringen.

Det är relativt få personer, men det en väldigt utsatt grupp då de varken befinner sig i arbete, i omställning eller i Socialförsäkringen. Vi ser också att det finns en tendens att både andelen och antalet som hamnar utanför stiger två och tre år efter ett avslag. Vi har begränsad information om denna grupp och det behövs mer kunskap om hur de kan stöttas.

De med lägst inkomster förlorar mest ekonomiskt åren efter nekad sjukpenning

För den enskilde finns det ett ekonomiska incitament att återgå i arbete, eftersom privatekonomin påverkas negativt av sjukskrivning jämfört med att arbeta. Även om de flesta av dem som får avslag på sin sjukpenning vid dag 180 går tillbaka till arbete är det inte samtliga som kommer tillbaka till samma arbetsinkomst som före sjukfallet eller till en situation där arbetsinkomst är den enda försörjningskällan. Det finns en variation i grad av arbetsförmåga i gruppen som går tillbaka i arbete. Gruppen rymmer både personer som arbetar heltid och personer som har olika grad av deltid eller går in och ut i arbete under året (t ex perioder med a-kassa, sjukskrivning eller annan socialförsäkringsersättning eller deltidspension).

Inkomstutvecklingen skiljer sig åt mellan dem som har fått avslag och dem som avslutat sitt sjukfall utan avslag. Det finns dock ett tydligt mönster för båda grupperna: inkomsterna minskar på ett till två års sikt bland dem som befinner sig i den lägsta inkomstkvartilen, efter avslag såväl som avslut som inte beror på avslag. Inkomsterna var dock lägre för avslagsgruppen redan före det aktuella sjukfallet.

Det finns skäl att fortsättningsvis närmare studera vad som händer med inkomstutvecklingen över tid, särskilt bland dem som redan innan sjukfallets start har lägre inkomster, eftersom vi har kunnat konstatera att arbetsinkomsterna inte bara sjunker dramatiskt under det första året utan även på två års sikt. Detta ser vi som en indikation på att gruppen som befinner sig i eller hamnar i utkanten av arbetsmarknaden efter ett avslag på sjukpenning riskerar att bli större än den grupp vi identifierat som ”utanför arbetsmarknaden och socialförsäkringen”.

Sjukskrivningshistorik, utbildningsnivå och låg inkomst största riskfaktorerna för ny sjukskrivning inom ett till två år efter avslutat sjukfall

Arbetsgivarens stöd när man kommer tillbaka från sjukskrivningen är viktig. Vår analys visar att risken att återigen bli sjukskriven efter återgång i arbete är stor framför allt för de som fått avslag men även för de som avslutat sjukskrivningen av annan anledning. Drygt en tredjedel av dem som får avslag på fortsatt sjukpenning efter dag 180 är i ny sjukskrivning inom ett år. Motsvarande andel för de som avslutat sin sjukskrivning utan avslag är knappt 30 procent. Samtidigt är de antalsmässigt en betydligt större grupp.

Detta pekar på ett stort behov av arbetsgivarens stöd och insatser för att förhindra ytterligare sjukskrivning.

Den största risken för ny sjukskrivning finns bland kvinnor, lågutbildade och de med lägst inkomster, men den mest avgörande faktorn för ny sjukskrivning efter avslutat sjukfall är att tidigare ha varit sjukskriven. I våra analyser ser vi ingen skillnad mellan olika diagnosgrupper vad gäller risk för återgång i sjukskrivning, däremot skiljer sig risken mellan olika branscher åt. De som har störst risk för ny sjukskrivning ett till två år efter avslutat sjukfall arbetar inom vård och omsorg, sociala tjänster och uthyrning, fastighetsservice, resetjänster och andra stödtjänster. Att vi ser en skillnad i sjukskrivning mellan kvinnor och män kan delvis förklaras av en starkt könsuppdelad arbetsmarknad, där många typiska kvinnoyrken också är där vi ser en högre grad av sjukskrivningar totalt sett (bl.a. vård- och omsorgsyrken).

Sämre hälsa korrelerar med låg utbildning, och med en låg utbildning kan det vara svårare att konkurrera om arbeten på arbetsmarknaden. Detta kan i sin tur leda till en försämrad ekonomisk situation som även kan leda till sämre hälsa. Utifrån det resonemanget så är det snarare åtgärder som kan underlätta individernas deltagande i arbetslivet än hanteringen eller reformer inom sjukförsäkringssystemet som skulle kunna bryta cirkeln.

Arbetet mot en låg och stabil sjukfrånvaro

Försäkringskassan bidrar till samhällsmålet om en långsiktigt låg och stabil nivå på sjukfrånvaro genom att tillämpa villkoren i försäkringen och att se till att samordna stödet för de personer som har ett behov av det. Försäkringskassans arbete i sjukskrivningsprocessen är viktigt, men det finns många andra aktörer som påverkar sjukskrivningsprocessen för individen. För att uppnå regeringens mål om en låg och stabil sjukfrånvaro krävs insatser från samtliga aktörer.

Det krävs förebyggande arbete för att förhindra frånvaro från arbete över huvud taget och här har arbetsgivare och hälso- och sjukvården en viktig roll. Men det krävs också att de personer som ändå behöver bli sjukskrivna ska få det stöd de behöver för att så snabbt som möjligt kunna återgå i arbete. Detta förutsätter såväl ett starkt stöd och insatser från arbetsgivare när personer kommer tillbaka från sjukskrivningen, som stöd och insatser från Arbetsförmedlingen i de fall det finns behov av att byta arbetsgivare eller yrke.

Referenser

Försäkringskassan (2008) *Nej till sjukpenning. Vad hände sen?* Socialförsäkringsrapport 2008:10

Försäkringskassan (2009) *Kartläggning av försörjningskällor efter avslutad period med sjukpenning.* Socialförsäkringsrapport 2009:7

Försäkringskassan (2011), En utvärdering av sjukskrivningsprocessen efter införandet av de nya sjukförsäkringsreglerna. Socialförsäkringsrapport 2011:15

Försäkringskassan (2012), Analyser av sjukfall som passerar 180 dagars sjukskrivning. Socialförsäkringsrapport 2012:12

Försäkringskassan (2013). Sjukfrånvaro i psykiska diagnoser: Slutrapport. (Dnr 009246-2013)

Försäkringskassan (2015a) Svar på regeringsuppdrag Dnr 056546-2015 *Uppdrag att stärka sjukförsäkringshandläggningen för att åstadkomma en väl fungerande sjukskrivningsprocess.*

Försäkringskassan (2015b) Vägledning 2015:1 Sjukpenning, rehabilitering och rehabiliteringsersättning, version 5

Försäkringskassan (2015c) Sjukfrånvarons utveckling. Delrapport 1, Socialförsäkringsrapport 2015:6

Försäkringskassan (2015d) Sjukfrånvarons utveckling. Delrapport 2, Socialförsäkringsrapport 2015:11

Försäkringskassan (2016), *Sjukfrånvarons utveckling 2016.* Socialförsäkringsrapport 2016:7

ISF (2010) Rapport 2010-1. Rehabiliteringskedjans effekter på sjukskrivningstiderna

ISF (2015) Tidsgränserna i sjukförsäkringen, Rapport 2015:5

Marmot, M. (2005). *The status syndrome: how social standing affects our health and longevity.* New York: Henry Holt

Regeringen prop. 2007/08:136. En reformerad sjukskrivningsprocess för ökad återgång i arbete

Riksrevisionen (2016), *Är sjukskrivning bra för hälsan*? Rapport 2016:31

Riksrevisionen (2018), *Nekad sjuk- och aktivitetsersättning – effekter på inkomst och hälsa.* Rapport 2018:9

SOU 2009:89 *Gränslandet mellan sjukdom och arbete. Arbetsförmåga/ Medicinska förutsättningar/Försörjningsförmåga*

Tabellbilaga

Tabell 11 Beskrivning av populationen

		Alla som nått 180 dagar Andel (%)	Avslut (registrerad som arbetsför) Andel (%)	Avslag Andel (%)
		N=159798	N=142868	N=16930
År	2011	16	16	18
	2012	17	18	16
	2013	19	19	17
	2014	21	22	17
	2015	26	25	31
Kön	Kvinna	63	63	58
	Man	37	37	42
Ålder	00–20	0	0	0
	21–40	28	29	22
	41–60	60	60	61
	60–64	12	11	17
SGI	< 240 001	22	21	32
	240 001–294 000	26	25	29
	294 001–348 600	26	26	23
	> 348 601	26	27	16
Utbildning	Eftergymnasial	33	34	22
	Förgymnasial	14	14	21
	Gymnasial	53	52	57
	Saknas/Felaktigt	10	10	10
Diagnos	Vissa infektionssjukdomar och parasitsjukdomar	1	1	1
	Tumörer	4	4	4
	Endokrina sjukdomar, nutritionsrubbningar och ämnesomsättningssjukdomar	2	2	2
	Psykiska sjukdomar och syndrom samt beteendestörningar	23	23	23
	Sjukdomar i nervsystemet	3	3	3
	Sjukdomar i ögat och närliggande organ, i örat och mastoidutskottet	1	1	1
	Cirkulationsorganens sjukdomar	3	3	3
	Andningsorganens sjukdomar	5	5	5
	Matsmältningsorganens sjukdomar	3	3	3
	Hudens och underhudens sjukdomar	1	1	1
	Sjukdomar i muskuloskeletala systemet och bindväven	22	22	22
	Sjukdomar i urin- och könsorganen	2	2	2
	Graviditet, förlossning och barnsängstid	4	4	4
	Symtom, sjukdomstecken och onormala kliniska fynd och laboratoriefynd som ej klassificeras annorstädes	3	3	3

		Alla som nått 180 dagar Andel (%)	Avslut (registrerad som arbetsför) Andel (%)	Avslag Andel (%)
	Skador, förgiftningar och vissa andra följder av yttre orsaker	10	11	10
	Faktorer av betydelse för hälsotillståndet och för kontakter med hälso- och sjukvården	1	1	1
Län	Blekinge län	2	2	2
	Dalarnas län	3	3	4
	Gotlands län	1	1	1
	Gävleborgs län	3	3	3
	Hallands län	3	3	3
	Jämtlands län	2	1	2
	Jönköpings län	4	3	5
	Kalmar län	2	2	2
	Kronobergs län	2	2	2
	Norrbottens län	3	2	4
	Saknas/Felaktigt	0	0	0
	Skåne län	11	11	11
	Stockholms län	20	20	24
	Södermanlands län	3	3	2
	Uppsala län	4	4	4
	Värmlands län	3	3	2
	Västerbottens län	3	3	4
	Västernorrlands län	3	3	2
	Västmanlands län	3	3	2
	Västra Götalands län	17	18	12
	Örebro län	3	3	2
	Östergötlands län	4	4	3
	(tom)	4	4	3
Född	Inrikes	83	84	73
	Utrikes	17	16	27

Tabell 12 Ny sjukskrivning 1–3 år efter avslutat sjukfall

		År 1 Andel (%)	År 2 Andel (%)	År 3 Andel (%)
Kön	Kvinna	35	39	38
	Man	30	32	29
Ålder	00–20	26	24	22
	21–40	32	36	36
	41–60	35	40	39
	60–65	25	22	15
Utbildning	Eftergymnasial	30	34	33
	Förgymnasial	31	33	30
	Gymnasial	35	39	37
Diagnos	Psykiska diagnoser	33	36	34
	Muskel	33	36	34
	Övriga	33	36	35
	(tom)	33	36	34
Orsak	Avslut (registrerad som arbetsför)	35	38	36
	Avslag	36	38	35
	Övrigt	20	24	24
SGI	< 240 001	34	37	35
	> 348 601	27	29	28
	240 001–294 000	37	41	39
	294 001–348 600	34	37	35
Född	Inrikes	33	36	34
	Utrikes	34	37	35
Avslutsorsak	Avslutat sjukskrivning (registrerad som ”arbetsför”)	35	38	36
	Avslag	36	38	35
	Övrigt	20	24	24
Bransch	Annan serviceverksamhet	32	36	33
	Byggverksamhet	30	33	31
	Fastighetsverksamhet	29	32	28
	Finans- och försäkringsverksamhet	27	30	32
	Försörjning av el, gas, värme och kyla	27	27	21
	Handel; reparation av motorfordon och motorcyklar	32	35	34
	Hotell- och restaurangverksamhet	33	37	34
	Informations- och kommunikationsverksamhet	24	27	27
	Jordbruk, skogsbruk och fiske	28	30	28
	Kultur, nöje och fritid	31	33	31
	Offentlig förvaltning och försvar; obligatorisk socialförsäkring	33	36	35
	Tillverkning	33	35	33
	Transport och magasinering	34	38	35
	Utbildning	35	38	36
	Uthyrning, fastighetsservice, resetjänster och andra stödtjänster	38	41	39
	Utvinning av mineral	26	26	30
	Vattenförsörjning; avloppsrening, avfallshantering och sanering	31	36	31
	Verksamhet inom juridik, ekonomi, vetenskap och teknik	28	31	29
	Verksamhet vid internationella organisationer, utländska ambassader o.d.	25	38	20
	Vård och omsorg; sociala tjänster	37	42	40
	(tom)	17	18	16
Sjukskrivnings-historik	Ej sjukpenning innan aktuellt sjukfall	23	28	27
	Sjukpenning innan aktuellt sjukfall	43	44	42

Tabell 13 Risk för ny sjukskrivning efter avslutat sjukfall eller avslag*

	0–1 år	1–2 år	2–3 år
*Kvinna***			
Man	**0,884**	**0,834**	**0,792**
Inte haft sjukpenning någon gång 24 mån innan aktuellt sjukfall			
Haft sjukpenning någon gång 24 mån innan aktuellt sjukfall	**2,336**	**1,951**	**1,829**
*Psykiska diagnoser***			
Muskuloskeletala diagnoser	1,015	0,993	0,974
Övriga diagnoser	1	1,003	1,004
*Gymnasial***			
Eftergymnasial	**0,888**	**0,852**	**0,893**
Förgymnasial	**1,071**	**1,048**	1,038
*Ogift***			
Gift	**0,965**	0,986	0,995
Registrerad partner	1,088	0,927	1,048
Skild	**1,109**	**1,205**	**1,188**
Skild partner	2,223	1,376	1,269
Änka/Änkeman	0,959	**0,806**	**0,791**
*Storstäder***			
Landsbygdskommun	0,973	1,007	0,962
Landsbygdskommun med besöksnäring	0,958	0,96	0,897
Lågpendlingskommun nära större stad	0,974	0,964	0,944
Mindre stad/tätort	0,992	0,958	**0,927**
Pendlingskommun nära mindre tätort	0,971	**1,005**	0,979
Pendlingskommun nära storstad	0,964	0,971	0,98
Pendlingskommun nära större stad	0,988	0,976	**0,937**
Större stad	1,005	0,99	0,992
*Inrikes***			
Utrikes	**1,032**	1,018	0,993
*Avslag***			
Avslut	1,01	1,037	1,059
Övrigt	**0,595**	**0,693**	**0,817**
*21–40***			
00–20	0,86	**0,652**	0,634
41–60	**1,094**	**1,105**	1,104
60–65	**0,723**	**0,501**	0,306
*2011***			
2012	1,021	**1,052**	**1,086**
2013	**1,073**	**1,135**	**1,089**
2014	**1,092**	**1,103**	0,991
2015	**1,044**	1,023	

	0–1 år	1–2 år	2–3 år
*> 348 601***			
240 001–294 000	**1,311**	**1,351**	**1,357**
294 001–348 600	**1,196**	**1,24**	**1,259**
< 240 001	**1,252**	**1,258**	**1,281**
*Vård och omsorg; sociala tjänster***			
Annan serviceverksamhet	**0,89**	**0,851**	**0,79**
Byggverksamhet	**0,9**	**0,887**	**0,903**
Fastighetsverksamhet	**0,827**	**0,785**	**0,717**
Finans- och försäkringsverksamhet	**0,732**	**0,691**	**0,755**
Försörjning av el, gas, värme och kyla	0,772	**0,663**	**0,554**
Handel; reparation av motorfordon och motorcyklar	**0,854**	**0,821**	**0,832**
Hotell- och restaurangverksamhet	0,914	**0,833**	**0,772**
Informations- och kommunikationsverksamhet	**0,706**	**0,665**	**0,681**
Jordbruk, skogsbruk och fiske	**0,779**	**0,716**	**0,725**
Kultur, nöje och fritid	**0,865**	**0,789**	**0,758**
Offentlig förvaltning och försvar; obligatorisk socialförsäkring	0,942	**0,918**	**0,909**
Tillverkning	**0,934**	**0,862**	**0,825**
Transport och magasinering	0,939	**0,909**	**0,901**
Utbildning	0,98	**0,923**	0,916
Uthyrning, fastighetsservice, resetjänster och andra stödtjänster	**1,067**	0,971	0,974
Utvinning av mineral	0,716	**0,605**	0,856
Vattenförsörjning; avloppsrening, avfallshantering och sanering	0,875	0,899	0,843
Verksamhet inom juridik, ekonomi, vetenskap och teknik	**0,868**	**0,784**	0,733
Verksamhet vid internationella organisationer, utländska ambassader o.d.	**0,603**	**0,874**	0,361

Not: Fetade tal betyder att resultatet är signifikant. *Populationen består av individer som fått avslag eller avslutat sjukpenning utan att fått avslag på ansökan om fortsatt sjukpenning efter dag 180, och var under 65 år året då avslutet ägde rum. Bakgrundsvariabler som används i modellen är avslutsår, kön, ålder, sjukdomshistoria, diagnos, utbildning, födelseland och avslutsorsak. De resultat som är statistiskt säkerställda är noterade med fet stil. Resultat är statistiskt säkerställt om oddskvoterna är skilda ifrån 1. Resultaten redovisas med ett 95-procentigt konfidensintervall. Konfidensintervallet anger med en 95 procentig sannolikhet att estimatet ligger inom dessa gränser. ** Referensen är den variabel man jämför mot som är markerad i kursiverad stil.

I serien Socialförsäkringsrapport har följande skrifter publicerats under år 2018:

2018:1 Felaktiga utbetalningar av tillfällig föräldrapenning. Hur utbrett är problemet, vad beror det på och vad kan Försäkringskassan göra för att motverka de felaktiga utbetalningarna?

2018:2 Sjukfrånvaron på svensk arbetsmarknad. Sjukskrivningar längre än 14 dagar och avslut inom 180 dagar i olika branscher och yrken

2018:3 Föräldraskapsideal och deras förverkligande. En forskarrapport om föräldrars uppfattning om vad som underlättar och förhindrar ett delat föräldraskap i Sverige

2018:4 Barn och föräldrar i socialförsäkringen. Rapport från forskarseminarium i Umeå 17–18 januari 2018

2018:5 Anhöriga till personer med statlig assistansersättning. En beskrivning av anhöriga som personliga assistenter, mottagare av personlig assistans och assistansersättningen

2018:6 Utvärdering av omorganisationen av Försäkringskassans kundcenterverksamhet

2018:7 Aktivitetsersättning vid förlängd skolgång. En fördjupad bild av utvecklingen över tid och Försäkringskassans handläggning

2018:8 Vad händer efter avslutad sjukpenning? Sysselsättning och försörjning för de som får avslag eller avslutar sjukpenning dag 180–365